

ZPRAVODAJ

ŠRÁMKOVY SOBOTKY

6

LISTOPAD/PROSINEC 2012 ~ 49. ROČNÍK ~ 15 Kč

VANDALOVÉ PONIČILI, DĚTI VYLEPŠILI

Sotva si lze představit sobotecké náměstí bez Mariánského sousoší. Zdobí Sobotku již 265 let a růže v jeho okolí v poslední době vypadaly téměř dobově. Zeptala jsem se tedy manželů Pelcových, kteří donedávna měli růžovou školku pod Humprechtem, zda by městu nepomohli obnovit tento prostor. A ačkoliv okolnosti tomu příliš nepřály, bez váhání řekli ano. A to i přesto, že svoje ostatné království v tomto roce přestěhovali do Skušiny, aby si humprechtská půda mohla oddechnout a nabrat za několik let síly k jejich návratu. A zároveň minulá zima popřála věčný oddech mnoha růžím svojí krutostí. Se zapojením dětí do dění v obci ráda souhlasila i paní ředitelka a tak stačilo najít termín na sázení. 15. 11. jsme se před polednem sešli uprostřed náměstí s manželi Pelcovými, paní Knapovou a žáky šesté třídy. Za chvíli bylo více než 30 růžových a bílých kousků pod hlínou. Míša Pelcová vybrala půdorysné Kordes' Söhne Pepita a Medeo, které tvoří malý kompaktní keřík vytrvale nakvétající malými, plnými květy. Děti sázení růží v rámci pěstitelských prací bavilo a nejvíce se předháněly v zalévání. Ale i s koštětem jim to šlo a přišel jim a především manželům Pelcovým poděkovat starosta i místostarosta.

Jsem moc ráda, že se nám podařilo děti zapojit do veřejně prospěšné činnosti při zkrášlení města. Věřím, že podobná participace by mohla zabránit podobným vandalstvím, při nichž neznámí pachatelé sousoší v r. 2010 poničili. Možná, kdyby sv. Panně Marii a dalším českým světcům Vojtěchovi, Václavovi, Prokopovi a Janu Nepomuckému museli zpátky narovnávat zohýbané svatozáře, by už příště něco tak hloupého neudělali.

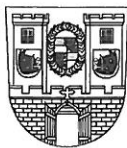
Kdyby takový čin někdo spáchal v roce 1747 (vysvěcení sousoší), jistě by skončil na pranýři před radnicí, jenž do roku 1744 právě na místě svatomariánského sousoší stával. Trest by byl jistě hodně přísný, protože poničil dílo, které vzniklo díky veřejné sbírce mezi soboteckými občany. Ti jeho prostřednictvím chtěli vyjádřit poděkování, že rozsáhlý požár náměstí z roku 1746 poničil „jen“ 17 domů (od rynku až za špitálský most) a nelehlo popelem celé město. Iniciátor, děkan Václav Hrobčický z Hrobčic, z vybraných více než 322 zlatých zaplatil jak kameníka, štafíře, tak především autora - sochaře Martina Jelínka z Kosmonos.

Mariánské sousoší bylo vybudováno před 265 lety díky darům občanů a pomoci místních rolníků při svážení staviva. V roce 2012 dochází k obnově květinové výzdoby opět díky Sobotákům. Snad brzo nalezneme i prostředky na obnovu samotného sousoší poničeného vandaly a časem. No a především na samotné vydláždění náměstí, které by mu vrátilo konečně původní historický ráz pohlčený asfaltem.

Barbora Š. Stašková

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE V SOBOTCE

11. 1.	Městské divadlo	19:00	KRAKONOŠ A LYŽNÍCI: klasický český film pro malé i velké
17. 1.	Městská knihovna	17:00	ZA ZÁŽITKY DO MOSKVVY A PETROHRADU: cestopisná beseda
20. 1.	sál spořitelny	14:00	LEDNOVÉ MATINÉ: tradiční pořad k výročí narození F. Šrámka
25. 1.	Městské divadlo	19:00	JEDNOTKA PŘÍLIŠ RYCHLÉHO NASAZENÍ: ztřeštěná britská komedie
8. 2.	Městské divadlo	19:00	HOŘÍ, MÁ PANENKO: kultovní film Miloše Formana
14. 2.	sál spořitelny	19:30	VIP DUO: koncert česko-japonského hudebního dua (viola a klavír)
22. 2.	Městské divadlo	18:00	HŘÍČKY, VTÍPKY A KLÍPKY: Studia Šrámkova domu

RADNICE INFORMUJE

DOKONČENÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ ROKU 2012

Do listopadu byly dokončeny tři investiční akce města naplánované pro letošní rok.

Na přelomu října a listopadu proběhla 1. etapa komplexní a náročné opravy domu č.p. 6 (rohový dům na náměstí, s trafikou a byty). Jednalo se o kompletní **výměnu střešní krytiny** na zadním traktu tohoto domu, směrem do Boleslavské ulice. Realizaci provedla firma FAST střechy s.r.o. z Náchoda. Oprava spočívala v odstranění staré krytiny a laťování, opravě poškozených krokví, opravě komínových hlav, položení nového laťování a krytiny. Zřejmě nejnáročnější částí byly klempířské práce – položení měděných plechů, okapových žlabů a svodů. Celková cena díla byla 906 443 Kč vč. DPH. Dům č.p. 6 je kulturní památkou, proto byla polovina investice, tedy částka 453 000 Kč uhrazena z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, který vyhláší Ministerstvo kultury ČR. V příštím roce město počítá s opravou střechy v části domu směřující do náměstí a s postupnou výměnou všech oken v domě.

Na podzim rovněž probíhala **rekonstrukce zábradlí vyhlídkového ochozu zámku Humprecht**. Jednalo se o postupnou výměnu nejvíce narušených částí zábradlí ochozu. Oprava se týkala 14 polí zábradlí o rozměrech cca 200x100 cm / 1 pole. (Celkový obvod vyhlídkového ochozu činí cca 72 m). Zábradlí bylo zpevněno vnitřními vzpěrami z ocelové pásoviny podle současného stavu. Celá konstrukce zábradlí i podlahových fošen ochozu byla napuštěna doporučenými prostředky proti dřevokazným škůdcům a povětrnostním podmínkám. Opravu realizovala firma RE-OPA a.s. Liberec a celková investice činila 475 487 Kč. Město na opravu získalo dotaci z Programu obnovy památkového fondu na území Královéhradeckého kraje ve výši 200 000 Kč.

Nejdůležitější akcí byla investice do zcela **nového vodovodu v místní části Staňkova Lhota**. Tato akce se celý podzim bohužel nesla ve znamení sporů o podobu a řešení vodovodních přípojek u některých obyvatelů Staňkovy Lhoty, proto považují za nutné veřejnost seznámit se základními fakty. Zdůrazňuji fakty, protože celý spor je natolik ovlivněn emocemi zúčastněných, že popisovat do detailu všechna jednání a neustále se měnící argumenty snad ani nelze.

Na Staňkově Lhotě sice existuje zčásti azbestový (!) vodovod, který před cca 40 lety bez projektové dokumentace postavilo tehdejší JZD Nástup Sobotka a bez kolaudace jej provozovalo. Nikdo z obyvatel Staňkovy Lhoty neměl a nemá žádnou smlouvu na odběr pitné vody. Jednak technické (velmi časté poruchy a úniky vody), ale především právní důvody vedly již před několika lety společnost Agrochov Sobotka a.s., jakožto nástupce zmíněného JZD, k rozhodnutí o ukončení provozu tohoto vodovodu. Město tehdy apelovalo na Agrochov, aby ukončení provozu oddálilo a umožnilo městu získat potřebné finanční prostředky. K tomuto došlo v letošním roce, proto bude k 31.12. 2012 starý vodovod uzavřen a zrušen.

Město Sobotka teoreticky mohlo nechat obyvatele Staňkovy Lhoty v situaci, kdy si zdroj pitné vody musí zajistit sami – stejně jako obyvatelé Kdanic, Lavic, Stéblovic, Trní a Zajakur. Byla by to ale hloupost, takže na jaře 2012 vypsal město řádné výběrové řízení na realizaci nového vodovodu. Výběrové řízení vyhrála firma Stavoka Kosice a.s. s nabídkou cenou 2 990 736,31 Kč vč. DPH. Město Sobotka zároveň získalo díky úsilí pana starosty a zastupitele J. Šolce na akci dotaci z dotačního programu "Rozvoj infrastruktury v oblasti vodního hospodářství obcí do 2000 obyvatel" Královéhradeckého kraje ve výši 1 500 000 Kč. Podotýkám, že se jednalo pouze o vodovod (hlavní řád + vedlejší větve)

a automatickou tlakovou stanicí s příslušenstvím. Akce byla realizována v průběhu července a srpna 2012 bez větších problémů. A nyní je potřeba upozornit na velice důležitou věc – město bylo investorem hlavního vodovodního řádu a tlakové stanice, ale jednotlivé vodovodní přípojky jsou investicí a následně majetkem vlastníků nemovitostí, kteří mají zájem se k hlavnímu vodovodnímu řádu připojit. Jinými slovy - byla tu možnost hlavní řád postavit, zkolaudovat a obyvatelům St. Lhoty oznámit, že teď mají možnost se na řád sami napojit. Pro každého vlastníka nemovitosti by to znamenalo nechat si vypracovat projekt na svou konkrétní vodovodní přípojku, sehnat povolení o vstupu do vozovky od SÚS Královéhradeckého kraje, podat žádost na stavební úřad, žádost na odbor dopravy MěÚ Jičín, na vodoprávní úřad, požádat společnost ČEZ a O2 Telefonika o vytýčení sítě, objednat si stavební firmu na výkopy i protlaky pod vozovkou, jednat s Vodohospodářskou společností Jičín a.s. (dále jen VOS Jičín), která by se jako budoucí provozovatel vodovodní sítě k projektu vyjádřila a potažmo ho schválila a na závěr to samozřejmě všechno celé zaplatit. Město se však rozhodlo učinit vstřícný krok a na přelomu září a října t.r. nabídlo vlastníkům těch nemovitostí, ke kterým musel vést protlak pod vozovkou, že všechny protlaky (bylo jich celkem 9) uhradí. Dále město uhradilo projektovou dokumentaci, geodetické vytýčení skutečného stavu a poplatky za vstup do vozovky a za uložení potrubí do vozovky. Výše těchto investic činí 122 000 Kč, které město za vlastníky nemovitostí zaplatilo. Mimo to byla občanům nabídnuta jedna konkrétní stavební firma, která vlastníky nemovitostí předem seznámila s cenou a podobou díla. Podobu vodovodní přípojky určuje VOS Jičín a má nezpochybnitelnou oporu v zákoně č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích, zejména v §3 a §17. Bylo na rozhodnutí každého

konkrétního stavebníka přípojky, zda nabídku přijme či nikoli. Opakuji, že vodovodní přípojka je majetkem vlastníka nemovitosti, ale její podobu musí schválit dodavatel vody a provozovatel vodovodu, kterým je v Sobotce VOS Jičín. S VOS jičín pak vlastník přípojky uzavírá smlouvu na odběr vody.

Z tohoto důvodu je mimo kompetence představitelů města jakkoli zasahovat do projektu a technické podoby přípojek či dokonce jednat s VOS Jičín za jejich vlastníky. Být či nebýt připojen na vodovod, který v daném místě existuje, je každého soukromá věc, stát ani město to nikomu nemůže nařizovat, ale

ani to nemůže za nikoho zařizovat. Na závěr chci zdůraznit, že jen v Sobotce je nadále bez vodo-vodem dodávané pitné vody cca 130-140 lidí a v celém Česku je to cca 7% obyvatel (cca 700 000 lidí), kteří nemají přístup ke zdravotně nezávadné pitné vodě ve standardu, na který je většina z nás zvyklá.

DALŠÍ INFORMACE

Úřad územního plánování MěÚ Jičín spolu s městem Sobotka pracují na konečné podobě nového územního plánu Sobotky, který bude předložen zastupitelstvu a na jaře 2013 by měl být schválen.

V průběhu září byl na silnici I/16, před křižovatkou se Spyšovskou silnicí a Spyšovskou ulicí, vyznačen nový odbočovací pruh, který umožňuje bezpečné odbočení osobních aut do města ze smě-

ru od Mladé Boleslavi. Investorem bylo Ředitelství silnic a dálnic ČR.

PODĚKOVÁNÍ

Město Sobotka děkuje paní Ditě Kocánové ze Sobotky za to, že městu věnovala vánoční strom, který zdobí sobotecké náměstí.

Město Sobotka rovněž děkuje manželům Pelcovým za to, že městu věnovali sazenice růží, které byly s pomocí

žáků ZŠ vysázeny na náměstí kolem mariánského sloupu.

Jan Janatka, místostarosta

ŠKOLA V LAVICÍCH

Leží před námi poměrně útlá kniha, školní kronika z Lavic. Zachycuje osudy maličké školy, promítá se do ní rovněž život celé obce a okolí; můžeme sledovat i vývoj českého školství v 19. a v první polovině 20. století. Krasopis starých pánů učitelů napovídá o jejich vzdělání a svědomitosti. Škoda, že většina z nich zprvu po delším či kratším čase odcházela z maličké školy, většinou do okolí na místa řídicích učitelů. Teprve Josef Taneček (1898-1925) a František Krchov (1926-1935) zde setrvali až do svého penzionování.

Kronika není dopsána, poslední učitel Antonín Neumann (1936-1955) prováděl zápisy jen do roku 1939. Pak zřejmě následoval druhý díl, založený roku 1939 asi z obavy, aby zápisy z období první Československé republiky nebyly pro německé okupanty záležitostí ke zničení prvního dílu kroniky. Tento druhý díl nemáme k dispozici, možná si ho A. Neumann odnesl po zrušení lavické školy roku 1955 na své nové působiště na Roveň, aby ho dopsal, možná zápisy z posledního období ani nepsal (ani školní kronika na Rovni neobsahuje z doby jeho působení žádné záznamy...).

Se zrušením vyučování v Lavicích roku 1955 a odstěhováním pana učitele nepřestala školní budova sloužit škole a kultuře. Bydleli zde učitelé sobotecké

školy (Vaňáčovi, Drahoňovských), konaly se tu přednášky, promítaly filmy, půjčovaly knihy, hrálo se loutkové divadlo. Ale o tom již nevypráví školní kronika, to musíme nahlédnout do obecní kroniky, kterou vedou již ve druhé generaci Kůtkovi.

Vraťme se však k počátkům školy v Lavicích. Jistě bude jen k prospěchu věci, když doslova přetiskneme její první stránky. Zapsal je během svého krátkého ročního působení v Lavicích učitel **Ludvík Krix** svým krásným rukopisem v roce 1887. Řádky vpisoval na každé stránce do ozdobného rámečku. Kroniku nejen založil, ale shromáždil pro ni i starší dostupné vzpomínky na počátky školního vyučování v obci. Začtème se tedy do jeho slov.

Dějiny školy lavické dají se rozdělit ve tři doby: na dobu mládí, dobu vzrůstu a dobu rozkvětu.

Škola zdejší nemá ani dávné, ani slavné minulosti. Zřízení její čítá se do roku 1830. Nejstarší obyvatelé a pamětníci lavičtí vypravují o tehdejších vzdělání mládeže takto:

Na začátku 19. století navštěvovaly dívky lavické školu v Samšíně. Kdo chtěl, chodil do školy. Většina dítek zůstávala bez vzdělání. Následek toho byl, že nejstarší obyvatelé lavičtí ani psátí, ani

čísti neuměli. Asi roku 1830. měla obec lavická prvního učitele, jménem Josefa Nipla.

Doba mládí školy lavické.

Když obec učitele svého měla, dbala též o zřízení školní budovy. K posluze stála obci pastouška obecní, v které bydlil obecní pastucha a jeho pomocník. Zde vykázan učitelé byt společný s pastuchou, zde zřízena též učebna školní. V učebně přibita na stěnu černě natřená tabule. Na té se psalo a počítalo. Uprostřed světnice stál podlouhlý stůl, kolem něho lavice. Žáci, kteří školu navštívili, sedli ke stolu a odříkávali svou abecedu. Neuměl-li kdo čísti, potrestán abecedou, prkénkem, na němž samohlásky a, o, i, u, e, y a některé jiné hlásky napsány byly. Dospělejší žáci četli biblickou dějepravu a svaté evangelium.

Dohled nad školou měl pan děkan ze Sobotky. Školy samé snad nikdy neviděl.

Vzdělání učitele a postavení jeho v obci.

Učitel Josef Nipl (příjmím „jednoruký“) v mládí svém prý studoval. Uměl prý krásně kresliti. Učitel tento neměl za vyučování dítek příjmu žádného. Jenom koledou a maškrou několik grošů si získal, jakož i kreslením vzorků a ozdoby

mistrům truhlářským. Byl též písařem u pana děkana soboteckého. Od občanů dostával obědy. Co nesnědl, přinesl manželce své, která též přástvou tu a tam něco k jídlu dostala.

Doba druhá.

Po smrti učitele Josefa Nipla stal se asi roku 1860. učitelem v Lavici Emanuel Poppr, bývalý učitel v Příchvoji.

Emanuel Poppr dosáhl způsobilosti učitelské již co chlapec čtrnáctiletý. Vyučoval místy za své učitele. Za tohoto učitele přestala býti škola bytem pastuchovým. Učitel sám bydlil s rodinou svou ve škole. Ve školní světnici nacházela se nyní mimo stůl a postel – též kolébka s děckem.

Postavení učitele zlepšilo se tou měrou, že dívky odváděly učiteli školné. Chudé dívky dávaly groš, bohatší i dva groše. Mimo školného dostával učitel též týdně „sýpku“. Každý rolník, dítko školou povinné maje, odevzdal po žních učiteli určitou část obilí. Koledy a maškary trvaly posud.

Doba třetí (doba rozkvětu).

Zákonem říšským ze dne 25. května 1868 a ze dne 14. května 1869 nastal veliký převrat ve školství. Ve škole lavické zřízeny lavice školní. Od té doby dívky školní kolem stolu více nesedaly. Císařsko-královská okresní školní rada opatřila pomůckami školními školu a učitelé vykážána renumerační roční, kterou přijímal, jako jiní učitelé, z pokladny c. k. berního úřadu v Sobotce.

Při roztrídění škol vřaděna škola lavická dle platu učitele do třídy čtvrté s ročními 450 zlatými. Dobou touto přestalo všeliké odvádění sýpek a jiných povinností. Taktéž přestaly koledy a maškary.

Zákonem školním nucena jest obec školní světnici čistiti a vytápěti. Za čištění školy platila obec učitelé osm zlatých ročně; na vytápění školní světnice dávala obec tři sáhy dříví na jeden školní rok.

Když roku 1879 obec lavická od svého občana, Karbana jménem, domovní stavení číslo 17. koupila, zřídila ze stavení tohoto budovu školní. V této nové budově školní nacházela se proti učebně světnička s komůrkou ve stavu bídém. Místnost tato užívána za sklad pro ovoce a jiné nářadí hospodářské. Učitel sám bydlil v domku

svém vedle školy. Učitel Emanuel Poppr vyučoval do roku školního 1881.

Jemu patří zásluha oslavení sňatku prince arciknížete Rudolfa se Stefanií, dcerou belgického krále Leopolda II. Památný den sňatku toho, 10. květen 1881, oslaven tím, že dívky školní v svátečním obleku, pějíce hymnu domu Rakouského, zasadily dva stromky (kaštany) před vchodem do budovy školní se jmény snoubenců domu císařského.

Začátkem školního roku 1882. opravena budova školní a zřízen v ní byt pro učitele. K vytápění školní světnice ustanovila obec dávat ročně devět metrů dříví a za čištění školní budovy osm zlatých.

V témž roku školním 1882. ustanoven za učitele v Lavici František Kavan co zatímní učitel a správce školy. František Kavan, nabyv roku 1880. na učitelském ústavu v Příbrami vysvědčení dospělosti učitelské, vykonal roku 1882. zkoušku způsobilosti učitelské na c. k. učitelském ústavu v Praze.

Poznamenání. Když zákony školními (zákon říšský ze dne 14. května 1869 a zákon říšský ze dne 25. května 1868) stát dohlídku nade školami a vydržování škol na se vzal, zřízena v obci místní rada školní a podřízena c. k. okresní školní radě v Jičíně. Přehledka školy lavické, patřící do okresu školního jičínského, svěřena panu Tomáši Kazbundovi, c. k. školnímu inspektorovi nad okresem jičínským a turnovským. Pod dozorem jeho zřízena roku 1882. školní knihovna, jakož i ostatní knihy školy lavické: inventář školního nářadí, pomůcek učebních, pamětní kniha školy lavické.

V též době příčiněním pana c. k. školního inspektora opatřena škola lavická novými pomůckami učebními: počítadlem, mapou mocnářství rakousko-uherského, mapou království českého a obrazy k názornému vyučování.

Roku 1883. oznámila slavná c. k. okresní školní radou úředním ze dne 1. října 1883 číslo 11 toto: Jeho Excelence pan ministr kultu a vyučování zprostil pana Tomáše Kazbundu, c. k. okresního inspektora pro okresy jičínský a turnovský, na žádost jeho úřadu c. k. okresního inspektora a ustanovil c. k. okresním inspektorem pro okres jičínský pana Františka Rosického, profesora c. k. vyššího státního reálného gymnázia v Praze, který právě úřad svůj nastoupil.

Dne 26. listopadu roku 1883. navštívil školu zdejší a předsevzal tu inspekci nově jmenovaný c. k. okresní školní inspektor, pan František Rosický. Po návštěvě pana Františka Rosického počala obec Lavice vyjednávat k návrhu a žádosti obce Zajakur o přiškolení této obce ku škole lavické a podala také spolu s obcí zajakurskou žádost slavné c. k. okresní školní radě v Jičíně za povolení tohoto přiškolení.

Od 1. /dne/ měsíce března roku 1845. svěřena byla správa školy provizornímu učitelé panu Josefu Ježkovi a dosavadní učitel pan František Kavan jmenován byl ku své žádosti správcem školy v Bukovině.

Žádost obou obcí, Lavice a Zajakur, za přiškolení této do Lavic byla přijata od slavné c. k. okresní školní rady a ustanovena také komise ku dni 11. června 1884, sestávající z pana Františka Rosického, c. k. okresního školního inspektora, a pana Doubka, c. k. okresního inženýra, aby vyměřila vzdálenosti mezi obcemi Příchvoji a Zajakury a mezi obcemi Zajakury a Lavicemi.

Dnem 15. září 1884 nastoupil při zdejší škole místo učitele Beneš Jan, dříve učitel v Běcharech, a pan Ježek Josef obdržel místo podučitele v Dětenicích. Narodil dne 24. března 1845 v Kamenici.

Počátkem školního roku 1884/5 pořídila obec lavická deset nových školních lavic v ceně 51 zlatých r. čísla. Staré lavice nehověly svému účelu, též neposkytující dosti místa všem dítkám školním, jichž počet vzrostl se zajakurskými na 51.

V listopadu roku 1884 slavná c. k. okresní školní rada v Jičíně nařídila obci, ať činí přípravné kroky ku stavbě nové budovy školní. Usnešino stavěti na starém místě, jež také bylo komisí dne 19. února 1885 odbývané za vhodné uznáno. Počátkem školního roku 1887/8 má býti již v nové škole vyučováno.

Dnem 1. ledna 1885 začalo na zdejší škole industriální vyučování dívek. Zatímní učitelkou ustanovena choť správce školy, paní Anna Benešová. Táž se v měsíci květnu 1885 podrobila na c. k. ústavě učitelek v Praze zkoušce, a obdržíc vysvědčení způsobilosti, ustanovena slavnou c. k. okresní školní radou dne 18. července 1885 skutečnou učitelkou s renumerační 48 zlatých ročních, jsouc povinna vyučovati týdně tři hodiny v prvním

oddělení. Všechny dívky učilo se 22. Mnozí rodiče ze Zajakur s nechtěl však dovolili dětkám téhož vyučování.

Ku stavbě školy málo příprav učiněno, jen plán zhotoven panem Klimešem ze Sobotky a podán ku schválení. Rok 1885 je neúrodný; od svátků velikonočních řádně do 1. září zde nenamoklo.

Rok školní ukončen dne 20. července slavnými službami školními a počne dnem 1. září 1885 opět slavnými službami božími. C. k. inspektor školní pan František Rosický ustanoven ředitelem na reálném gymnáziu v Roudnici. Úřadovati přestal dnem 1. září 1885. Pečoval horlivě o rozkvět školství. Návštěva školy ze strany dítek, dosud zlý vřed na školství, zlepšena a pomůcky vyučovací rozhojněny. Škola zdejší obdržela v roce 1885 z učebných pomůcek: 1. Sbírkou měř a vah metrických, 16 kusů v ceně 6 zlatých, 50 krejcarů, 2. sbírku fyzikálních přístrojů, 11 kusů za 7 zlatých, 90 krejcarů a 47 svazků knih do žákovské knihovny v ceně 16 zlatých r. čísla.

Pro rok školní 1885/6 zapsáno dítek: 4 nově přibylých a 43 po zákonu opakujících, celkem 47. Náboženství má vyučovati duchovní z fary sobotecké. Že však pro nedůstatek času povinnosti té za dost učiniti mu nelze, svěřeno vyučování svatému náboženství od 1. května 1885 Janu Benešovi, správci školy, veleslavnou c. k. zemskou školní radou za roční odměnu 40 zlatých r. čísla, jež mu v měsíčních lhůtách z okresní školní pokladny jsou vypláceny.

Vysokým rozhodnutím c. k. ministerstva kultu a vyučování jmenován byl P. T. pan František Šubrt c. k. okresním školním inspektorem pro okres jičínský od 1. prosince 1885. Přehlídka školy zdejší vykonal pan inspektor dne 16. února 1886, při čemž nařídil místní školní radě připsat slavné c. k. okresní školní rady ze dne 19. února 1886, ať činí přípravy ku stavbě školy v roce 1886 – ať vyštěrkují nejbližší chodníky kol školy a studnu u školy se nalézající ať vyčistí a pumpou opatří. Bohužel, nic z nařízeného provedeno není.

Proti stavbě nové budovy školní podala místní školní rada slavné c. k. okresní školní radě odvolání s prosbou za prodloužení lhůty. Na to slavná c. k. okresní školní rada odvětila, ať místní školní rada postará se správci školy o náležitý byt. Již předtím výnosem slavné c. k.

okresní školní rady ze dne 5. května 1885 číslo 1452 k žádosti správce školy Jana Beneše byla mu vzhledem k nedostatečnosti bytu vyměřena renumerace v částce 35 zlatých r. čísla, jež obec školní uhraditi a čtvrtletně c. k. bernímu úřadu v Sobotce předem odváděti jest povinna za dobu od 15. září 1884 jdoucí. Na učiněný odpor ze strany místní školní rady rozhodla veleslavná c. k. zemská školní rada ze dne 15. srpna 1885, číslo 21985 v ten smysl vzhledem k odstavci 2 § 28, že školní obec lavická povinna správci školy v Lavici náhradu přebytkového platiti, pokud naturálního bytu obcí jemu vykázaného užívá, poněvadž dle uvedeného zákona správci školy obecné patří především přiměřený byt, přebytkové jen tehdy, pokud mu příbytku vykazati možno není. – Do té doby správce školy nepoužívá ani zákonného bytu, ani vyměřené renumerace.

Jeho Excelence pan ministr kultu a vyučování zprostil pana Františka Šubrtu, c. k. okresního inspektora pro okres jičínský, na žádost jeho úřadu c. k. inspektora, a ustanovil c. k. okresním inspektorem školním pro okres jičínský pana Josefa Nováka, profesora v Brodě Německém, který dnem 1. září 1886 úřad svůj nastoupil.

Rok školní 1886/7 počal dnem 1. měsíce září službami božími v Oseku, jichž se mládež školy lavické zúčastnila. Zapsaných dítek: nově 6 a opakujících po zákonu 44.

V roce tomto obec ku prospěchu školy činila nemnoho: dala jen studnu vyčistiti a pumpou opatřiti. Příkrývkou však musel učitel studnu opatřiti, nechtěl-li, by mu dítko některé tam spadlo.

Inspekci vykonal pan inspektor dne 1. dubna 1887 odpoledne. Výnosem slavné c. k. okresní školní rady v Jičíně ze dne 2. května 1887, číslo 1301, nálezem inspekčním bylo místní školní radě nařízeno, ať do 14. června toho roku zřídí letní tělocvičnu, opatří skříň pro pomůcky učebné, lahvičky pro inkoust do lavic a ať provede opravu dvou lavic vzadu, opatříc je opěradly.

Výnosem ze dne 3. března 1887 číslo 7250 na základě vysokého nařízení veleslavné c. k. zemské školní rady ustanovila slavná c. k. okresní školní rada renumearci za vyučování náboženství v Lavici místo 40 zlatých jen 20 zlatých ročně počínaje dnem 1. října 1886.

Úleva v docházce školní od 1. května do 31. října 1887 poskytnuta byla sedmi dětkám; jedna žákyně zemřela, jedna byla propuštěna, dvě vystoupily; koncem školního roku bylo 50 – 11 = 39 dítek školou povinných.

Do 31. března 1887 statistický výkaz na rok 1886-87 takto vykazoval: zapsaných dítek 50; stáří od 6 do 12 let: hochů 22, děvčat 24; od 13 do 14 let = 2 hoši, 2 děvčata. Půldnů vůbec = 14531, z těch nezameškaných = 13785 = 94.86%, zameškaných omluvených = 746 čili 5.14%; neomluvených.

Veleslavná c. k. zemská školní rada vysokým výnosem ze dne 28. května 1887 číslo 18203 ustanovila renumeraci za vyučování industriální na škole v Lavici od 1. ledna 1887 54 zlatých.

Rok školní ukončen dne 20. července toho roku službami božími.

K prezentaci slavné c. k. okresní školní rady ze dne 24. června 1887 číslo 1046 ustanovila c. k. zemská školní rada Jana Beneše, učitele v Lavicích, řídícím učitelem na obecné škole v Psinicích vysokým výnosem ze dne 6. července číslo 24542. Dne 27. července 1887 opustil školu zdejší, působiv na ní, a jak se doufati osměluje, s dobrým prospěchem 2 léta, 10 měsíců a 13 dní, přesídliv do Psiníc, odevzdav školu protokolárně předsedovi místní školní rady panu Václavu Javůrkovi. Jan Beneš, narozen 1845 v Kamenici, okr. Jičín, studoval 2 roky v Ostřihomě v Uhrách hlavní školu, 3 ročníky realky v Jičíně a 2 roky ústav učitelský v Hradci Králové 1863/4. Učiteloval: jako podučitel 2 roky v Libštátě, 1 rok v Oubislavicích, 2 roky v Bělohradě; co učitel 2 roky v Lánech, 13 roků v Běcharech a 3 roky v Lavici. Služné 450 + 120 + 20 = 590 zlatých; manželka 54 zlatých.

S pomocí Boží přičiním i já těchto několik řádků:

Školní budova po ctěném panu předchůdci nezůstala nadlouho neobydlena – neboť k přání svému vlastnímu ustanoven za provizorního správce školy pan Ludvík Krix, dříve definitivní učitel v blízké Samšíně.

Týž navštěvoval (tenkrát ještě hlavní farní) školu obecnou na Hrádku v Praze, vstoupil do 1. třídy c. k. vyšší české reálné školy tamtéž a prošel takto celé nižší oddělení, přijat jest po zkoušce přijímací na c. k. český učitelský ústav ve zlaté

stověžaté matičce království českého, kdež po čtyřech letech nabyt vysvědčení dospělosti, i za prozatímního podučitele v Libichově ustanoven jest.

Po dvou letech složil na témže ústavě ku vzdělání učitelů zkoušku učitelské způsobilosti, dále na okrese mladoboleslavském v Struhách a v Nepřevázce působil.

Za slavného pak inspektorátu paně Šubrtova povolán dekretem čísla 13590 ai 1886, dtto 19/6 veveslavské c. k. zemské školní rady za definitivního učitele do Samšiny a odtud dekretem slavné c. k. okresní školní rady ze dne 23. července 1887 čísla 2900 sem, kdež 25. července toho roku u pana předsedy místní školní rady se ohlásil a dnem 30. toho měsíce běžného roku do místa přistěhován jest.

Nyní jest na mně, abych slovy některými se zmínil o stavu školy samé. Byl to smutný dojem, jaký tato na mne činila! Všude spustlost, všude neúhlednost vyzírala mi v ústřety! Vstupuje do červeně natřené tehdejší síně, spatřil jsem sporák, který k dispozici mé ženy zde stál, za ním nenatřené dveře, které do podkomíní vedly a kdež někdy též místo hnoje bylo. Při vchodu do síně školní překvapovala diváka nevkusně natřená okna a ještě méně vkusně zrobené trámce, kteréž svědecktví vydávaly: Nás zhotovil člověk neřemeslník nebo samouk! Jemu byl pravý úhel věcí vedlejší a harmonie barev vesnicí španělskou. Což tedy divu, že okna nepřiléhala a zbývající mezery že hlinou vyplněny býti musely. Sklo zastupoval místy papír a dřívka. U dveří nebylo tomu lépe. Přes třídu pnuly se kvůli rozmanitosti černé trámy, na nichž mouchy v době letní slavily triumfy. Kamna byla bez popelníku, prostřednímu otvoru chyběla dvířka. Odstavec „čistotě“ věnovat nechci! Na severoseverozápadní straně ve štítu byl vyřezaný tříúhelný otvor, jež tvoří stře-

cha s půdou při levé straně, a jímž ohrožován byl stále majetek učitelův. O ozdoby vnější postarali se pavouci! Čas reformy byl nutný!

Na den 15. srpna 1887 svolána jest místní školní rada nátlakem mým, i bylo jest mi veškeren um sebrati, abych pány řečí plamennou usvědčil o nutné opravě. Všeho pak, čehož jsem si tehdež přál a nač jsem si v tu chvíli vzpomněl, toho se mi dostalo. – Světnice školní proměněna jest na čas v dílnu, v níž ni o zednické, ni truhlářské třísky byla nouze, podávajíc se ochotně dovedným rukou svých mistrů.

Tím způsobem dostalo se oknům dříve tu neexistujících „frklajduňků“, rozbité a papírové tabulky nahrazeny průhlednými, novými – zadní lavice zdobí opěradla i vesměs opatřeny jsou kalamáři; do kamen přibyl nový popelník, dvířka prostřední jsou opravena, tabulí nabízí se nový, silný podstavec, pomůcky hostí pěkná skříň. Socha Ukřižovaného z pozadí, jsouc mnou znovu obronzována, umístěna v popředí, kamž zajisté po právu patří! Dveře v síni, u třídy, okna i vchod znovu jsou natřeny. Komůrka v podkomíní je přezděna, do níž teď odstěhoval se sporokrb a přeměněna s mnohými ještě změnami v úhlednou kuchyňku! Tím způsobem odstraněn i onen tříúhelný otvor na půdě. – Vše pak je uvnitř i povrch čistě přebíleno!

Abyste pak lidé do školy přicházející nemuseli jí zbytečně hledati, opatřil jsem budovu školní zřetelným nadpisem „Škola“. Zdobili pak mého času i jiné pedagogické nadpisy také učebnu, kteréž ale opět mnou sejmuty jsou, aby zdobily světnici jinou.

Tím způsobem přeměněna alpskoň jakž – takž budova tato „v chrám uměny“, jakým dávno býti měla. A že dobré jádro ducha kryl roztrhaný svršek,

tož opět potvrzuje se přísloví: I pod roztrhaným kloboukem moudrá hlava se skrývá!

A že vše hýbalo se i v této užitečné práci, uznány jsou i od lidu snahy moje a odměněn jsem prvním býti volen co kandidát na uprázdněné křeslo toto, druhým pan Smrž, správce školy ve Staňkově, okres jilemnický, třetím pan František Kavan, správce školy v Bukovině. Prezentován však pan Karel Šimůnek, učitel z Ostružna, a i od zemské školní rady potvrzen jest.

Škrabák na obuv zasazen též před školou za doby mé. Jícen studniční kryje od prázdnin 1887 řádné víko kamenné.

Odměna za čištění školy obnášela 7 zlatých, za kterýž obnos užíval pan kolega Jan Beneš ovoce stromů z přilehlé zahrady. Na křídle, houbu a kancelářské potřeby dáváno 1 zlatý 80 krejcarů (dříve pouze 1 zlatý ročně). Na palivo vyměřeno obnos rovnající se 9 metrům dříví a je volno učitelé výměnou zaměnit libovolný počet metrů za jakékoli uhlí, jež obec (obě) vydraženými povozy dováží.

Za industrialní učitelku ustanovena je slavnou c. k. okresní školní radou paní Anežka Homoláčová ze Samšiny (zatímně).

Z důležitějších přípisů správu školy došlých uvádím dva, kdy míní se počítati se stavbou školy a nařízením postavit do 1. května 1888 tělocvičnu a řádnou štěpnicu. K žádosti ctěné místní školní rady lavické poshověno opět se stavbou školy a nařízeno přípravné kroky činiti.

Konče toto, doufám, že zpředu uvedená činnost má, co zatímního jen učitele, pobádati bude k novým pracem mé pány následovníky, k čemuž volám již nyní: „Zdař Bůh“!

Připravili Karol Bílek a Jan Janatka

PRAOTČE, DÍKY!

Možná, že si stejně jako ještě před časem já, někdy povzdychnete: proč ten praotec Čech nepošeš ještě kousek dál? (Třeba tehdy, když toužíme po teple; po rozměru, který dává moře; po vysokých horách či méně korupčním prostředí). Já jsem z takových povzděchů letošním létem, stráveným cestováním po Islandu, definitivně vyléčena. Protože léčba tohoto typu není nejlevnější zálež-

tost, zkusím účinek předat dál i vám, čtenářům Zpravodaje, abyste zbytečně nemuseli vynakládat prostředky na zjištění tétož. Jdeme na to!

Napřed zkuste říci třikrát za sebou: Eyafjatljökull – Eyafjatljökull – Eyafjatljökull. Povedlo se? Máte uzel na jazyku? A teď: Kozákov – Kozákov – Kozákov. Jazyk se rozpletl? Cítíte ten rozdíl? Pamatujte si ten pocit!

Úkol na představivost: Sopky, kam jen oko dohlédne, a když náhodou ne, jistě dohlédne na lávu, která se ze sopek valila. Není moc poznat, jestli vloni nebo před sto lety; snad jen podle množství nesmělých lišejníků, zkoušejících přežít za každou cenu. Černá struska, černý prach. Černý písek na dětských písčovištích. Pomůcka pro ty, kteří viděli film Pán prstenu: Mordor. A teď, ať

nejsem moc nespravedlivá, si představte dejme tomu České středohoří. Taky sopky, že? Ale oblé, zelené. Kolem nich pole, remízky a lesíky. Cítíte ten rozdíl? Pamatujte si ten pocit!

Dva úkoly na chuť a vůni: zrají švestky. Část skončí v koláči, v knedličích, v povidlech. Část ve slivovici. Ta vůně! Ta chuť! Ta radost, že úroda nepřišla nazmar! Na Islandu nezraje jen tak něco, nezavřete-li to do skleníku a nevytápíte

všudypřítomnou horkou vodou. Co ale zraje na kořalku, je – slyšíte správně – obilí, kmín a anýz. Islandané se radují, že úroda nepřišla nazmar. Cítíte ten rozdíl? Pamatujte si ten pocit!

Jakou máte oblíbenou zeleninu? Špenát, ředkvičky, pórek? Nebo květák, okurku, mrkev? Nemůžete si vybrat? Na Islandu mají jednoduše lišejník. Tedy ne teď, už to řeší těmi skleníky... ale před pár lety tomu tak bylo. Cítíte ten rozdíl? Pamatujte si ten pocit!

A teď sečtete rozdíly, zkompleťte pocity. To, co vám vyšlo, je přesně rozdíl mezi Islandem a Českem (jak ne snadno se mi ten krátký název používá!). Jdu se hrbat do zahrady – do půdy, nikoli do černého prachu. Praotče, díky!

Alena Kunová

EDUARD JAN NEPOMUK BRYNYCH

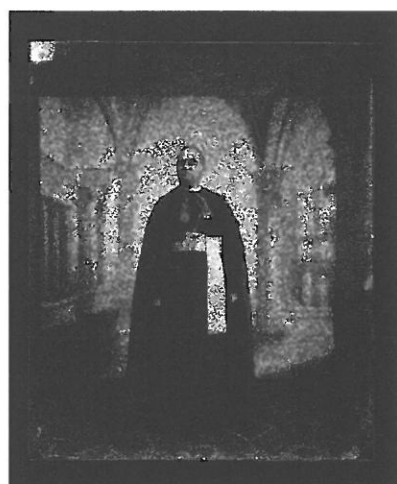
Narodil se na jižním okraji Českomoravské vysočiny na Pelhřimovsku v obci Vlášence (dnes součást obce Lhotá-Vlášence u Kamenice nad Lipou) 4. května 1846. Jeho otec, správce tamního velkostatku, se ještě psal německy: Josef Brünnich. Ten se s rodinou přestěhoval v roce 1852 do Sobotky, kde se stal na deset let městským početvedoucím. Mladý Eduard zde začal chodit do školy. Pak ve vzdělání pokračoval na hlavní škole a na gymnáziu v Jičíně, kde v roce 1864 maturoval. Následovalo studium bohosloví v Hradci Králové, na kněze byl vysvěcen v roce 1868. Prvním jeho působištem ve funkci kaplana byly od téhož roku Žlunice, ale nadřízení znali jeho výborné vědomosti a schopnosti, takže brzy byl povolán do Hradce Králové, kde od roku 1877 vyučoval v semináři jako profesor pastýřského bohosloví. Jeho strmá kariéra pokračovala, v roce 1888 se stal kanovníkem na pražském Vyšehradě a od roku 1892 zaujal stolec biskupa královéhradeckého, jímž zůstal až do smrti 20. listopadu 1902. Zemřel a je pohřben v Chrásti u Chrudimi. Jeho bustu vytvořil sochař Jan Černý. Je o něm napsáno několik knižních životopisů a román Jana Žáčka *Ecce sacerdos magnus* (2006).

Brynych byl úžasně pracovitý a dokázal skvěle využívat své vynikající schopnosti. Byl vzdělaným teologem, bojovným katolíkem v nepříznivé době, ale zároveň jako poslanec zemského sněmu schopným církevním politikem a českým vlastencem, sociálně citícím. Málo se ví, že se rázně postavil proti navrhovanému rozdělení Čech na českou a německou oblast a zabránil vzniku chebské – německé diecéze, což obhajoval až ve Vatikánu při audienci u papeže Lva XIII. Znal dobře život a po-

třeby drobných lidí, jimž napsal mnoho povídek roztroušených v řadě časopisů a brožurek. V některých se objevují i ohlasy vzpomínek na Sobotecko (např. *Domkář mudrlant*). Ale byl rovněž autorem mnoha teologických prací, učebních textů; psal i verše (*Vánoce na vsi*) a organizoval katolické hnutí, mj. dva velké katolické sjezdy (1897, 1902). V neposlední řadě stojí zato připomenout jeho podíl na stavebním rozkvětu Hradce Králové (oprava chrámu, stavba Adalbertina, Borromea a Rudolfiny).

Ponechme však dnes stranou jeho působení katolického hodnostáře a spisovatele a připomeňme si jeho vztah k Sobotce, kde vyrůstal a kde se začala formovat jeho osobnost. Jistě na tom měla zásluhu sobotecká škola, kde učili výborní učitelé František Kendík, Josef Dolenský a Matěj Balcar. A jistě na něho měli velký vliv i sobotečtí kněží, zároveň učitelé náboženství – děkan Jan Palánek a zvláště kaplani Damián Šimůnek a Josef Škopán. Ti mu dali základy pro další úspěšné studium v Jičíně a v Hradci Králové. Jako mladík si zde osvojil první projevy českého vlasteneckého uvědomění – např. vzpomínal, jak mu otec koupil v roce 1860 slovanskou čamaru a jak malí studentíci četli české noviny a časopisy.

Pravděpodobně po delším čase a asi naposledy navštívil Brynych Sobotku 2. května 1898, když předtím vykonal biskupskou vizitaci na Samšíně, která patřila do královéhradecké diecéze. Podle vzpomínek (*Český ráj 1940*, s. 62) navštívil především chrám sv. Maří Magdaleny, kde v mládí přísluhoval jako ministrant. Když spatřil zvonek, který se užívá při mši, prý řekl: „*Hle, on zde ještě je, kterým jsem jako ministrant při zdejším chrámu*

Páně dvě léta zvonival!“ Zavzvonil si na něj a pokračoval do sakristie, kde vzpomínal: „*Zde na dveřích byl umístěn pořádek ministrantský – a pod ním visely důtky! Kde jsou ty časy? Pod komandem kostelníků zde v řadě museli jsme stávat a pozdravovat velebné pány.*“ Po návštěvě kostela a děkanství zašel i do staré školy za kostelem, kam kdysi jako žáček chodíval, navštívil i starou radnici na náměstí, kde ho uvítal starosta, jímž byl jeho spolužák František Peča. Pak ho ředitelé obecné a měšťanské školy Antonín Vojtěch Sakař a Antonín Rais provedli celou novostavbou školy – třídami, kabinety i tělocvičnou. Brynych prý vyslovil velkou radost nad pokrokem Sobotky, jen se přimlouval za opravu budovy děkanství a staré školy. Nakonec se znovu zastavil u hlavního vchodu do kostela, kde tehdy rostly mohutné kaštaný. „*Tyto co stromky sázel jsem jako malý školáček s ostatní školní mládeží v roce 1854,*“ zavzpomínal. Potom, obdarován fotografiemi města, odjel.

Karol Bílek

HASIČSKÝ SBOR VE VESCI

„Na jaře 1899 byla zakoupena nová modernější stříkačka od firmy Smékal ze Smíchova, stála 700 zlatých. Když byla stříkačka zakoupena, bylo ujednáno, by ve zdejší obci byl založen hasičský sbor. Té věci ujal se pan František Havlík z č. 11 a podařilo se mu sbor dobrovolných hasičů sestavit, a jakožto velitel vycvičit.“ Tak stojí v místní kronice.

A jak takový hasičský sbor před více než sto lety vypadal? Pokusím se vám to trochu přiblížit.

V roce 1899 měl vesecký hasičský sbor 24 zakládajících členů činných. Mezi nimi najdeme profese, které bychom mezi dnešními hasiči již neobjevili. Setkáváme se s velitelem, předsedou, jednatelem, pokladníkem, těžko bychom však v dnešním hasičském sboru hledali trubače (svolával mužstvo ke cvičení i k zásahu), stříkačnický (obsluhovali berlovou stříkačku), lezce (nejmladší obratní a odvážní členové sboru). Později se objevil i strojmistr a samaritán, který měl na starosti lékárníčku a ošetřování raněných. Ještě později přibyl vzdělávatel.

Mimo činné členy měl sbor i členy přispívající. Těmi byli občané z okolních vesnic, kteří finanční částkou přispívali do pokladny. Ze Zápisníku

schůzí výborových a hromadných víme, že mezi ně v letech 1906 – 1909 patřili hostinský Karel Helikar a lesník Jan Knap z Podkosti, nájemce semtinského dvora František Thoř, rolníci z Libošovic František a Oldřich Černých, František a Dominik Ortové ze Střehomí, hostinský Jan Brixí z Nepřívěče, rolníci František Brixí z Horního Bousova, Václav Svoboda z Markvartic, Jan Macoun z Oseka a další.

Každý hasičský sbor měl mimo členů činných a přispívajících i členy čestné. Mezi ně patřily významné osobnosti veřejného a politického života. Jejich jména byla ozdobena mnoha tituly. Byl to například dvorní rada Josef Ježek rytíř z Pravomilu, prezident krajského soudu v Kutné Hoře, rodák z Vesce, dále reprezentant kosteckého velkostatku, polní maršálek Antonín Tůma z Waldkampfu, poslanec a župní hasičský starosta Jindřich Gustav Maštálka ze Sobotky, starosta obce Vesec a starosta okresní samosprávy sobotecké, zakladatel sboru František Havlík, ale také řada zasloužilých dlouholetých členů sboru...

Abychom si také udělali představu o velikosti a majetku sboru, uvedu několik údajů z inventárního soupisu z roku 1941: motorová stříkačka, 230 metrů dobrých hadic, 8 metrů savic, ber-

lová stříkačka v dobrém stavu. Nejstarší stříkačka pocházející z roku 1854 neměla tehdy již kolo. Dále sbor vlastnil dva žebříky – jeden hákový, druhý nástřešní. Stříkačka byla opatřena svítilnou a vzadu červeným odrazovým sklem. Mimo to měli dvě petrolejové pochodně. Osobní výzbroje a pracovních obleků bylo pro 22 mužů. Z drobností měl sbor 2 požární háky, 2 nosítka, lékárníčku, 2 lopaty, 2 krumpáče, 2 vidle, 2 košťata, 11 džberů na vodu; objednány byly 4 plynové masky.

Jak postupně ubývalo obyvatel a členů, přibývalo naopak nových funkcí, se kterými jsme se dosud při procházce historií veseckého hasičského sboru nesetkali. Představuje se nám organizační referent, preventista, kulturně propagační referent, referent mládeže, místo zbrojmistra a strojmistra nastupuje materiálový technik atd.

Dne 4. dubna 2009 se konala obnovovací schůze členů Sboru dobrovolných hasičů ve Vesce. Následně 11. dubna 2009 se konala další schůze, kde bylo rozhodnuto o složení výboru, o umístění vývěsní skříňky na hasičské zbrojnici a proběhly volby. To už začíná další kapitola života hasičského sboru ve Vesce.

Marie Šimůnková, kronikářka obce

VÝSTAVA VÁCLAVA ŠEVČÍKA A BESEDA V LIBOŠOVICÍCH

V pátek 5. října 2012 se v 18 hodin konala slavnostní vernisáž výstavy akademického malíře a grafika Václava Ševčíka. Letošní osmdesátník představil na 15 panelech skromnou ukázkou z celkové šíře své celoživotní tvorby. Politické plakáty, knižní ilustrace a perfektně zpracované obálky knih, katalogy výstav pořádaných Národní galerií v Praze, knižní značky Ex libris, novoročenky, kresby ze studentského skicáře. To vše zasazeno do nových rámců, které se podařilo libošovickým knihovnicím získat díky finanční podpoře z grantu ministerstva kultury. Nepříliš velký prostor zasedací místnosti Obecního úřadu v Li-

bošovicích, která od začátku tohoto roku slouží i jako knihovna, zaplnilo na třicet příznivců kulturních pořadů pořádaných v knihovně. Vystavující umělec se bohužel pro nemoc nemohl zahájení výstavy zúčastnit. Potěšitelná byla přítomnost jeho manželky Zuzany Novákové i dalších členů rodiny. Slavnostního zahájení se ujala praneteř výtvarníka Alice Zárubová Tabery. Její otec, filmový historik Karel Tabery, je mimo jiné autorem reprezentativní publikace *Grafik Václav Ševčík* vydané v roce 2009. Se zájmem si nejen sousedé z Malechovic prohlédli příležitostnou výstavku knih věnovanou životu a dílu Václava Ševčíka, ale i dalším

členům této významné rodiny. Rodinná kronika *Čtení o Žďánku* z pera Elišky Novákové je podrobným zpracováním životních osudů pěti generací vzdělaných intelektuálů, jejichž rodové kořeny jsou hluboce zapuštěné v srdci Českého ráje.

Součástí slavnostní vernisáže se stalo i uvedení daru manželů Ševčíkových libošovické knihovně. Od pátku 5. října zdobí prostor knihovny kopie plakety portrétu Jana Bedřicha Nováka, dědečka paní Zuzany Novákové-Ševčíkové. Žulový pomník se zpopelněnými ostatky ozdobený výše zmíněnou plakétou stojí skryt v ústraní poblíž rodové usedlosti Žďánek v Malechovicích. Vytesaný nápis vy-

stihuje vztah k místu posledního odpočinku a celoživotní usilování noblesního historika a archiváře, jehož 140. výročí narození připadá na letošní 27. listopad:

V TOMTO KAMENI JE ULOŽEN
POPEL JANA BEDŘICHA NOVÁKA
NA MÍSTĚ JEMU NAD JINÉ MILÉM
A V ZEMI ČESKÉ JEJÍMŽ DĚJINÁM
POSVĚTIL SVŮJ ŽIVOT.

Následující beseda, která se pro nedostatek místa uskutečnila v sousední klubovně hotelu Český ráj, přilákala přes padesát posluchačů. Osobnost historika a archiváře Karola Bílka je vždy zárukou pečlivě připravené přednášky. Řadu let v Libošovicích na tradičních podzimních besedách vystupuje a je posluchači z široka daleka vyhledávaný a velmi oblíbený. Osobní dlouholeté kontakty s jednotlivými členy Novákovy rodiny a podrobná znalost historických souvislostí poskytl přednášejícímu bohatý materiál pro bližší představení životních peripetí alespoň několika rodinných příslušníků.

Pro snadnou orientaci v generační posloupnosti připomeňme nejstaršího rodáka a prvního „chalupáře“ **Jana Bohumila Nováka** (8. 8. 1834 – 19. 4. 1891), vychovatele princů Karla a Beřicha Schwarzenbergů na Orlíku, iniciátora a investora postavení sochy sv. Jana Nepomuckého v Malechovicích a otce letošního jubilanta. Místem posledního odpočinku se mu stala Praha. Zajímavé informace se přítomní dozvěděli o ochotnickém divadle v Libošovicích kolem roku 1868, na němž se podílel i Jan Bohumil Novák a jeho bratr Josef.

V chronologické řadě byla podrobná pozornost věnována osobnosti výše zmíněného historika a archiváře **Jana Bedřicha Nováka** (27. 11. 1872 – 29. 10. 1933). Trvalou připomínkou jeho života a díla se především pro rodinu a místní obyvatele stal žulový pomník s plakétou od Josefa Šejnosta a upravená „Cesta kolem“.

Úsměvným vzpomínáním lze nazvat připomenutí další generace, jeho syna estetika **Mirko Nováka** (3. 10. 1901

– 16. 9. 1980), pohřbeného na soboteckém hřbitově. S úctou a obdivem jsme vzpomněli na stále duševně svěží a o veškeré dění se zajímající jeho stojednaletou manželku profesorku Elišku Novákovou. Obklopena láskou a péčí široké rodiny žije společně s nevlastní dcerou Zuzanou a výtvarníkem Václavem Ševčíkem v Praze. Láskyplné vzpomínky paní Zuzany na předčasně zemřelého dědečka, vládného a všeobecně oblíbeného muže, vystřídalo připomenutí přísného otce Mirka a jeho vstřícné a tolerantní paní Elišky.

Mám radost, že jsme společně uctili památku vzdělaných a skvělých osobností, jejichž rodové kořeny jsou spjaty s malou obcí Malechovice v Českém ráji.

Alena Pospíšilová,
kronikářka obce Malechovice

K DEVADESÁTINÁM KARLA SAMŠIŇÁKA

Kdyby měl můj otec, známý parazitolog, znalec umění, zakladatel galerie na Šolcově statku a čestný občan města Sobotky jen trochu tužší kořínek, 2. ledna 2013 by se dožil 90 let. Nejspíš nebudu sám, kdo se rozhodl připomenout jeho jubileum v tisku. Předem se bojím, aby se zase nevyrojlily oslavné ódy, jež tátu od jeho úmrtí v roce 2008 líčí jako nudného čítankového hrdinu, který se nevěnoval ničemu jinému, než konání dobra. Avšak Karel Samšiňák rozhodně nebyl vzorem všech ctností. Jako v každé živé bytosti z masa a kostí se v něm mísily kladné vlastnosti se zápornými. Abychom si konečně vybavili jeho skutečnou podobu, oproti běžným zvyklostem vzpomenu na jeden jeho charakteristický, leč veskrze negativní rys.

Táta trpěl „blbými náladami“. V kruhu rodinném je míval každé ráno a často mu vydržely až do večera. V dávnověku, roku 1964, se mu to málem vymstílo. Tehdy jsem chodil do první třídy základní školy. Jednoho dne nám paní učitelka Zezulová řekla: „*Děti, soudruh prezident Antonín Novotný má narozeniny. Vyřídte doma tatínkům, aby vám z novin vystříhli jeho fotografii a*

nalepili ji do sešitu. Zítra si o soudruhu Novotném něco napíšeme“.

Už když jsem vstoupil do tátovy pracovny, abych vyřídil učitelčin vzkaz, poznal jsem, že nepřicházím vhod. Otec zrovna vědecky bádá, něco si vztekle zapisoval a hned to zase škrtal. Práce se mu zjevně nedařila. Přednesl jsem svůj požadavek a rovnou předložil i noviny s portrétem A. Novotného. Otec mě briskně odbyl slovy: „*Vyříd' paní učitelce, že na takového blba je škoda syndetikonu*.“ (Pro mladší čtenáře: syndetikon = dobové lepidlo. Nejspíš jedině, které socialismus nabízelo). Poté přiložil oči na binokulár mikroskopu, čímž mi dal jasně najevo, že audience skončila. Odcházel jsem plně uspokojen. Beze zbytku jsem splnil, co paní učitelka požadovala a nepochybnitelná autorita otce vydala jasné stanovisko, proč nevyhoví a jaké mám ve škole podat vysvětlení.

Povel otevřít písanky zazněl hned v první vyučovací hodině. Paní učitelka pak procházela mezi lavicemi a kontrolovala, zda se v každé skví portrét muže, kterému lid přezdíval „Antonín Sličný“. Nade mnou prudce zabrzdila. Musím přiznat, že jsem rozhodně nepatřil mezi její

oblíbence. Dávala mi to najevo třeba tím, že mě, snad jako jediného ze třídy, oslovovala výhradně příjmením. Proto zahřměla: „*Samšiňáku, tys doma nevyřídil, co jsem ti uložila?!*“. Povstal jsem a zvonivým hláskem pronesl: „*Vyřídil, ale tatínek povídal, že je na takového blba škoda syndetikonu*“. Nastal ticho by se dalo krájet. Ačkoli jsme byly děti nejvyšší sedmileté a politice nerozuměly, závažnost mých slov způsobila, že ztuhli úplně všichni. Od premiantky Kaplanové, která si přestala rozepisovat plnicí pero, po třídního grázla Gajduška, který pod lavicí ustal v seřizování praku. Zkoprnělá pedagožka se probrala možná až za několik minut. Poté učinila něco neuvěřitelného. Pohládila mě po vlasech a prvně mě pojmenovala křestním jménem: „*Honzíku, popros tatínka, aby mě odpoledne navštívil*.“ Načež mistrovsky zaimprovizovala, když nám přikázala zavřít sešity a zbytek hodiny jsme vyplnili zpěvem národních písní. V navozené situaci totiž velebení jubilujícího státníka opravdu nepřipadalo v úvahu.

Když jsem doma vyprávěl, co bylo ve škole, vyvolalo to zděšení. Dědeček Neužil připomínal, že matku vždy va-

roval před sňatkem se Samšiňákem. Máma lomila rukama a předpovídala, že se kvůli otcově prostořekosti nedostanu na gymnázium, což mi definitivně uzavře i brány univerzity. To rozhodně nebyla příhodná poznámka. Ve škole jsem v té době podával výkony, které nedávaly naději ani na dokončení základního vzdělání. Táta, s nalomeným sebevědomím, snad i účinně litující zavrženíhodného činu hanobení hlavy státu, s obavami vyrazil do školy.

Paní učitelka Zedulová dlouho hledala místnost, kde by mohla nerušeně hovořit. Nakonec otce zatáhla do jakéhosi prázdného kabinetu. Chvilí usilovně zkoumala, zda na stěnách nezahledne ušní boltce. Když se tak konečně ujistila, že stěny nemají uši, zašepkala: „*Pane doktore, já si o Antonínu Novotném myslím to samé, co vy. Ale mějte rozum, mírněte se před tím dítětem*“.

Pak už se mi ve škole docela dařilo. Třídní učitelka mě sice i nadále hodnotila svérázným přívlastkem „je těžkopádný“, ale poněvadž dostala příležitost přesvědčit se, že jsem z dobré rodiny, nebránila mi v postupu do druhé třídy. Díky tomu jsem posléze získal i úplné základní vzdělání, což mě kapitulovalo mezi intelektuály. Přece jen byly tátovy blbé nálady k něčemu dobré.

Jan Samšiňák

KAROL BÍLEK – JOSEF JINDRA: SOBOTECKÝ HŘBITOV

Sobotka 2012; vydal KaB Praha 2012; 64 s., 32 stran textu Karola Bílka a 32 stran barevných fotografií Josefa Jindry, příloha: pláněk hřbitova od Ing. Josefa Voláka

Sobotecký hřbitov je už dávno uznávaný kulturní fenomén, nejen díky vynikajícím šrámkovým veršům, jimiž je půvabná, pečlivě připravená knížka uvedena. Bohužel, jak zdůrazňuje Karol Bílek, hřbitov nebyl dosud prohlášen národní kulturní památkou. Tím by totiž byla dána jeho větší ochrana. Nemizely by památky tak významné, jako byla např. hrobka rodu Špálů, postavená podle návrhu architekta Vlastislava Hofmana z cihel ze Špálový cihelny.

Představovat autory Bílka a Jindru v Sobotce není nutné, patří k ní neodmyslitelně celým svým životem a snažením. K nim tu připomeňme i Ing. Josefa Voláka, který pečlivě narysoval orientační pláněk hřbitova jako přílohu knížky.

Karol Bílek s pečlivostí sobě vlastní připomíná i pohřbívání v Sobotce v předminulých stoletích (v kostele i kolem něj), v závěru textu nezapomněl ani na hřbitovy a hřbitůvky v okolních obcích. Neskrývá svůj citový vztah k místu, připomíná významné chvíle, které se tu odehrály, zejména dvojí přednes Šrámkova Soboteckého hřbitova zde, návštěvy významných osobností české kultury. Už před více než stoletím přicházely poklonit se památce Václava Šolce (Vrchlický, Rais...), od roku 1952 pak i Šrámkově. A památce desítek dalších osobností. Sám (ač „Nesoboták“) jsem po soboteckém hřbitově kdysi provázel spisovatele Františka Kožíka, zájezd pražských „čapkovců“ i leckoho dalšího.

Text tedy není zdaleka jen vyjmenováváním významných osobností zde pohřbených. Pozorný čtenář se dozví množství informací i mnohdy nezná-

mých. Bílek připomíná v textu i hroby rodáků jinde pohřbených, tak jak je podrobně představuje čtenářům Zpravodaje už od roku 2009. Fotografie Ing. Josefa Jindry kouzlo hřbitova jen podtrhují. Dovede se dívat, dovede hledáček svého aparátu vhodně namířit. Upozorní nás tak i na detaily, které bychom třeba přehlédli.

Krásná, byť nevelká, ale cenná knížka byla prezentována ve spojitelně v sobotu 8. prosince odpoledne. Roduvěrní Sobotáci, i když na „křest“ nepřišli, jistě publikaci uvítají, stejně jako desítky nás odjinud, jimž kraj básníků přirostl k srdci. Úcta k mrtvým a k tradici rodů i míst, která z knížky vyzařuje, by měla být samozřejmostí u všech kulturních lidí, v celé naší společnosti. Knížka o to poctivě usiluje.

Aleš Fetters

MECENÁŠ BOHUSLAV JAN HORÁČEK

18. října 2012 uplynulo deset let ode dne, kdy v německém Stuttgartu ve věku nedožitých 78 roků náhle zemřel největší mecenáš Českého ráje – Bohuslav Jan Horáček. Rodák z Radvánovic u Turnova věnoval na veřejně prospěšné účely přibližně čtyři sta milionů korun.

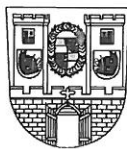
Jako mnoho jiných krajanů se po listopadové revoluci střídavě vracel do staré vlasti, které se rozhodl finančně pomáhat. Během čtyřiceti let emigrace se v Německu a později na Kanárských ostrovech vypracoval v respektovaného podnikatele. Za jeho postavením byly prozíravost a mimořádný obchodní duch. A lidé, kteří mu byli nablízku, ještě při-

dávali další vlastnosti – skromnost a osobní nenáročnost.

Zpočátku na Hruboskalsku podpořil opravy kostelů a dalších památek. Pro potřeby obecního úřadu na Hrubé Skále koupil za 420 tisíc marek stavební památku, tzv. Řezníčkovu vilu. V roce 2000 založil nadaci, která už plánovitě podpořila desítky projektů. Například rodné obci pomohl s výstavbou Domu seniorů a startovních bytů pro mladá manželství. V Turnově ze starých rakousko-uherských kasáren vznikla moderní obchodní akademie a hotelová škola, rozšířila se nemocnice, postavila sportoviště, smuteční síň a další stavby. Ho-

ráčkova nadace také pomohla s obnovou zvonu v děkanském kostele sv. Vavřince ve Vrchlabí a město Jičín si mohlo pořídit moderní dalekohled pro tamní hvězdárnu.

Po čtyři roky nadace odměňovala přední české vědce milionem korun a cenou nobelovského typu – Praemium Bohemiae. Takové ocenění získal třeba astronom Zdeněk Ceplecha, chemik a tvůrce antivirových preparátů využívaných při léčení imunitního systému napadeného virem HIV – Antonín Holý a lékař Vratislav Schreiber a Vladimír Vonka. Za humanitní obory cenu získal historik František Šmahel.

Inženýr ekonomie Bohuslav Horáček emigroval v roce 1949. Nakonec se usadil v jihoněmeckém Stuttgartu, kde postupně vybudoval velkou klenotnickou firmu. Později na Kanárských ostrovech založil síť šesti malých hotelů, kam se hosté rádi vraceli. Hotely výhodně prodal, zabezpečil svoji rodinu a výnosy z kapitálu potom věnoval na rozvoj Českého ráje. Prezident Václav Havel udělil vlastenci medaili Za zásluhy in memoriam. Ostatky Bohumila Horáčka jsou uloženy na hřbitůvku v Přáslavicích u Turnova.

Město Turnov, které od mecenáše získalo nejvíce peněz - uctilo jeho památku v neděli 28. října odhalením rozměrné moderní plastiky před Kulturním centrem Střelnice. Je také připraven dokumentární film: *Návraty krajana*, jehož vznik podpořila Horáčková nadace.

Vděčně na Bohuslava Jana Horáčka vzpomínají i v Libošovicích. Díky jeho penězům a vstřícnému rozhodnutí Nadace Bohuslava J. Horáčka byl krásně opraven vnější vzhled libošovického kostela. Jako vzácný klenot vítá návštěvníky Českého ráje, kteří obdivují tu-

to dominantu obce. Škoda, že se nepodařilo v době hojnosti získat prostředky i na vnitřní prostory, na vymalování a opravu varhan.

Více informací o příkladném vlastenci B. J. Horáčkovi naleznete například na <http://www.turnovskovakci.cz/view.php?nazevclanku=kdy%C5%BD-hor%C3%81%C4%8Cek-nad&cislocclanku=2010120031>

Jiří Mohaupt

ŠRÁMKOVY KNIHY V ČAPKOVĚ KNIHOVNĚ

Blanka Vorlíčková, Richard Khel, Petra Čechová: *Osobní knihovna Karla Čapka.* (VŠ chemicko-technologická, Praha 2011; 250 s. + 16 s. příloh.)

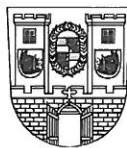
Soupis knih z Čapkovy knihovny s názvem *Osobní knihovna Karla Čapka* je publikace dost neobvyklá. Přináší seznam asi dvou tisíc knih, které se zachovaly v Čapkově knihovně. Jsou zaznamenány tak, jak jsou v někdejších Čapkově bytě v jednotlivých skříních a policích seřazeny. Více než 70 let po Čapkově smrti nelze ovšem zaručit, do jaké míry zůstalo zachováno uspořádání Čapkovo, nebo do jaké míry bylo s knihami „hýbáno“. Dá se předpokládat spíše druhá eventualita. Autoři zaznamenávají i věnování v knihách, poznámky v nich apod. Ze soupisu se dá vysledovat širší Čapkovu čtenářského i odborného zájmu.

Pro tento text mě zajímaly knihy Fráni Šrámka v Čapkově knihovně, podobně jako jsem tu před lety zaznamenal Čapkovy knihy v knihovně Šrámkově, vesměs s věnováním. V závěrečném textu *Karel Čapek – čtenář* jsou kupodivu připomenuta i tato věnování „Znejmilejšímu Fráňovi Šrámkovi...“ ad. Podívejme se tedy, které knížky Šrámkovy se v Čapkově knihovně zachovaly. Až na pár výjimek uvádím v pořadí podle data vydání, ne podle umístění v knihovně.

V první velké knihovní skříní (v polci v soupise označené F) je většina Šrámkových knížek. Je to celkem dvacet titulů včetně knížky o Šrámkovi. Vedle soupisu jsou reprodukována věnování z osmi knížek.

Vůbec nejstarší Šrámkova knížka v Čapkově knihovně je *Sláva života*. První prósy. Jde o 1. vydání z roku 1919; je bez věnování, zřejmě knížka Čapkem tehdy zakoupená. „Vloudila se“ mezi knížky Neumannovy a Dykovy. Další Šrámkovy knížky jsou pak už vedle sebe za knížkami Langrovými a před knížkami St. K. Neumanna. Druhou nejstarší Šrámkovou knížkou tam je *Tělo*, věnované Šrámkem 11. IV. 1920. Čapek ovšem četl román hned po vydání, jak o tom svědčí jeho recenze *Román o těle*, otištěná v *Národních listech* 16. prosince 1919. Četl tedy možná redakční recenzní výtisk, nebo si knížku koupil a pak ji věnoval někomu „dál“. Čapek si ponechal v knihovně i vydání *Těla* z roku 1927, Šrámkem věnované 24. III. 1928. Další knížkou jsou *Sedmibolestní*, byla věnována 20. října 1922. (První vydání bylo roku 1905, to bylo Čapkovu patnáct.) V *Plačícím satyrově* čteme „Panu Dru Karlu Čapkovu díky a pozdrav! Oddaný Fráňa Šrámek 12. února 1923“. Knížka zůstala nerozřezána, protože Čapek hru už důvěrně znal, ve Vinohradském divadle ji totiž režíroval. Premiéra byla 15. ledna 1923, knižně vyšla zřejmě záhy po premiéře. S datem 20. února 1924 je věnování „Panu dr. Karlu Čapkovu oddaný Fráňa Šrámek“ v povídkovém souboru *Osika*. Jde o druhé vydání (1923). Do další povídkové knížky, *Žasnoucí voják* (1. vyd.), vepsal: „Drahý pane Karle Čapku, prvním pozdravem, až se vrátíte domů. Váš nejoddanější Fráňa Šrámek 24. VI. 1924“.

V té době byl Čapek v Anglii. Povídky si zřejmě přečetl hned po návratu, protože reaguje v dopise (z 29. 8. 1924) slovy: „Je to první knížka česká, kterou jsem od návratu četl, a měl jsem z ní velkou radost...“ Knižní vydání komedie *Soud Šrámek* Čapkově podepsal před vánočními svátky 1924. „Soud mám od Štorcha, jen mi jej podepište,“ žádal Čapek 11. prosince 1924. „V lednu 1925, v Praze“ dal Šrámek Čapkovu nové vydání své prvotiny *Života bído, přec tě mám rád*. První básně 1900-1906. S datem 18. dubna 1926 je věnování v komedii *Ostrov veliké lásky*. Obálka a věnování jsou barevně reprodukovány v příloze. Knížka zůstala nerozřezána, Čapek ji zřejmě znal za strojopisu, jak vyplývá z jeho dopisu z 19. ledna toho roku. „V srdečném přátelství“ je věnován 7. února 1927 soubor *Básně*, básníkův vlastní výběr z veršů do té doby napsaných, který vyšel roku 1926 jako 2. svazek spisů FŠ. Totéž vydání (bez věnování) je ještě také ve druhé skříní mezi jinými knihami. Z roku 1927 je v Čapkově knihovně *Knížka o Šrámkovi*, vydaná Sdružením studujících soboteckých „k básníkovým padesátinám“ (v tomto soupise omylem uvedeno k šedesátinám). Čapkovu stať „Šrámek“ je prvním textem v knížce. S věnováním 15. VI. 28 jsou *Nové básně* v témž roce prvně vydané. Na věnování „knížek“ Čapek reagoval dopisem z června 1928. Která další knížka byla tehdy věnována, to už zřejmě nezjistíme. Datum 21. X. 1931 má vě-

nování v románu **Past**, který pak Čapkovi posloužil ke kritice téměř legendární „Past Šrámkova a past kritiků“. Datum 30. 9. 1933 má věnování v další Šrámkově básnické sbírce **Ještě zní**. Dvě další knihy vydané v rámci Spisů FŠ (v roce 1933) jsou bez věnování: **Žasnoucí voják** (knížku si ponechal, i když měl už 1. vydání) a **Bouřky a duhy** (1. vyd.). Rovněž bez věnování jsou dvě nerozřezána vy-

dání dramát **Léto** (1934) a **Měsíc nad řekou** (1935). Bez bližšího údaje je vedle českých vydání Šrámkových knih německý výběr z jeho díla s titulem **Wanderer in der Frühling** (Poutník na jaře; vydaný v Praze v Orbisu bez uvedení letopočtu). Raritou v publikaci uvedenou je Langrova komedie **Grandhotel Nevada** z roku 1927 s věnováním „Milému Fráňovi Šrámkovi“ (nerozřezaná), vedle téže

knížky věnované „Milému Karlu Čapkovi“ (obě s datem 27. VII. 27). Langer tehdy pravděpodobně požádal Čapka, aby knížku Šrámkovi předal, a ten na to zapomněl a zařadil ji vedle té své.

Dochované Šrámkovy knížky v knihovně Karla Čapka svědčí o vzájemném krásném vztahu dvou velkých autorů naší literatury.

Aleš Fetters

TŘÍKRÁLOVÉ VZPOMÍNÁNÍ

Před dvaceti lety se v Sobotce objevili „tři králové“. Ne na svátek Tří králů, ale o Šrámkově Sobotce. Neměli na čepici K+M+B, ale na těle dva sedm-

tedy bohatýrsky slavily. Tím třetím „jen“ se šedesátkou jsem byl já. Už pár let jsem z té trojice zůstal sám, žel šedesátku už teď střídá číslice podstatně

vyšší. Nejstarším „králem“ byl Karel Samšiňák. Jeho zásluhy o vědu (světově uznávaný akarolog), o propagaci Sobotky a Českého ráje a propagaci výtvarného umění tu nemusíme připomínat. V Sobotce jsou dobře známé. Konečně před pěti lety o něm vyšla díky přátelům Šolcova statku sice nevelká, ale záslužná publikace.

Jeho nedožitou devadesátku si připomínáme na samém začátku roku. Narodil se v Sobotce 2. ledna 1923. V Sobotce s námi zůstává i nadále. Jeho odkaz zpřítomňuje Galerie Karla Samšiňáka v Šolcově statku, pečlivě udržovaném jeho synem dr. Janem Samšiňákem, který spolu s přáteli Šolcova statku o otcův všestranný odkaz dbá.

Jeho nedožitou devadesátku si připomínáme na samém začátku roku. Narodil se v Sobotce 2. ledna 1923. V Sobotce s námi zůstává i nadále. Jeho odkaz zpřítomňuje Galerie Karla Samšiňáka v Šolcově statku, pečlivě udržovaném jeho synem dr. Janem Samšiňákem, který spolu s přáteli Šolcova statku o otcův všestranný odkaz dbá.

/AF/

V LETOŠNÍM POSLEDNÍM ČÍSLE BYCH RÁD PŘIPOMNĚL TŘI ÚMRTÍ

30. listopadu 1982 zemřel básník **Vilém Závada**. Navštívil několikrát Šrámkovu Sobotku, patřil k těm, kdo byli v mládí Šrámkovými verši výrazně ovlivněni. Přátelil se s Václavem a Marií Hejnovými.

i starší texty, mj. zpracoval kompozici z lidových her *Komedie o hvězdě*, kterou v roce 1967 nezapomenutelně nastudovalo a několikrát provedlo sobotecké Recitační studio Šrámkova domu.

telství Albatros navázal a udržoval vzájemný kontakt s festivalem Šrámkova Sobotka, přivážel sem krásné příležitostné tisky a obohacoval tak Sobotku i účastníky festivalu. Medailon *Jaroslav Šimůnek* vydali s grafikami Zdeňka Mlčocha Přátelé Šolcova statku v řádce podobných cenných publikací v roce 2008.

20. prosince 1992 zemřel profesor DAMU a pak i vedoucí katedry dějin a teorie divadla na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy **PhDr. Jan Kopecký, DrCs.** Vedle řady prací odborných upravoval a vydával

16. prosince 1997 nás zaskočila smrt **PhDr. Jaroslava Šimůnka**, soboteckého patriota, spoluorganizátora Šrámkových Sobotek, řádku let redaktora *Zpravodaje* a dobrého přítele. Jako redaktor naklada-

/AF/

KRAJANSKÉ HROBY

V této pravidelné rubrice *Zpravodaje Šrámkovy Sobotky* můžeme dnes přinést radostnou zprávu. Při nedávných vzpomínkových akcích ke 100.

výročí úmrtí soboteckého rodáka univ. prof. Bohuslava Raymana (1852-1910), významného českého chemika a generálního tajemníka České akademie věd

a umění, vrcholících odhalením pamětní desky na jeho rodném domě v Sobotce a vědeckou konferencí v Praze, bylo několikrát upozorněno na smutný pohled

na Raýmanův rozpadající se hrob na pražském hřbitově Na Malvazinkách. Jeho snímek byl ve ZŠS otištěn v 6. čísle časopisu roku 2010. Záchranu hrobu se nakonec ujala Akademie věd České republiky, konkrétně z jejího pověření Masarykův ústav a Archiv AV ČR (Mgr. Jan Boháček). Po zjištění současného stavu hrobu byl objednan restaurátorský průzkum a následně řádné restaurování. Prováděl ho akademický sochař a restaurátor MgA. Václav Štochl. Práce byly dokončeny v minulých dnech. Hrobka byla rozebrána, částečně znovu vyzděna, znovu osazen rám a narovnan nakloněný

pomník. Zákrytová deska a další žulový materiál byl vyspraven umělou pryskyřicí, biosanován a očištěn od krust, prachu, špíny a biologického napadení. Nakonec byl celý hrob hydrofobizován.

Nezbývá, než poděkovat Mgr. Janu Bílkovi za iniciování záchranu hrobu, místopředsedovi Akademie věd České republiky prof. Jaroslavu Pánkovi za trvalé sledování této akce a MgA. Václavu Štochlovi za kvalitní provedení restaurátorských prací.

Hana Kábová

foto: Jan Boháček

BARÁČNÍCI

ÚSPĚŠNÝ ROK SOBOTECKÝCH BARÁČNÍKŮ V LIBOŠOVICÍCH HODNOTILI SVOJI ČINNOST

Na sobotu před svátkem sv. Martina si konšelstvo Obce baráčnické pozvalo své členy a příznivce na výroční hodnotící zasedání Baráčnické obce Sobotka.

V sobotu, někteří z nás společně se svými blízkými, zasedli k svátečnímu obědu. Podávala se svatomartinská husa nebo kachna s knedlíkem a zelím. Jiní se nechali pozvat na toto tradiční menu do restaurace, kde probíhaly svatomartinské hody. A protože my, baráčníci, jsme také taková jedna velká rodina, tak po dobrém obědě jsme společně zasedli ke stolům, které pro nás připravil personál restaurace Český ráj v Libošovicích. Důvod našeho setkání byl jediný: pozvaní hosté si přišli vyslechnout, co se soboteckým baráčníkům v letošním roce podařilo vykonat, co se nepodařilo a co máme ještě před sebou. Sobota 10. listopadu a sál restaurace Český ráj v Libošovicích patřil od 14. hodiny hodnotícímu zasedání.

Hodnotící zasedání Baráčnické obce má svoje daná pravidla a řád. Místnost konání si tetičky vyzdobily baráčnickými symboly, baráčkem, obecním praporem, vzpomínkou na zemřelé, na předsednickém stole, který byl pokryt vyšivaným ubrusem, stály svícný, přisežná ruka, pro rychtářku Obce bylo připraveno rychtářské právo. Členové Obce se oblékli do baráčnického svérázu. Přicházející hosty paní maminka se zástupkyní vítaly

po staročesku, chlebem a solí. Pro všechny účastníky byly napečeny koláče. Napočítali jsme až 71 přítomných. Potěšila nás účast místostarosty města pana Janatky, vedoucího Městského kulturního střediska pana Novosada, zástupců deseti okolních spřátelených Obcí a samozřejmě našich členů.

Ve 14 hodin všechno začalo. Do služby se rychtářce nahlásil dráb, ze všech plic zatroubil na roh ponocný. Tradičními ranami do stolu rychtářským právem a přivítáním přítomných rychtářka tetička Rulcová vše zahájila. Zasedání pak plynulo podle schváleného programu. V kulturní části předvedly své umění sobotecké mažoretky. Jednotliví činovníci Obce ve svých zprávách hodnotili činnost Obce i svoji vlastní. K těm velmi zajímavým patřila zpráva vzdělavatelky tety Jalovecké o životě mecenáše pana Horáčka, obdivovatele a milovníka Českého ráje, který své vydělané peníze věnoval na opravu zchátralých historických památek nebo na výstavbu řady objektů v Českém ráji. Švandymistrová teta Pažoutová podrobně popsala různorodé akce, které jsme v tomto roce pro veřejnost uspořádali a na kterých se mohli naši spoluobčané společně s námi bavit. Paní maminka teta Švarcová se pochlubila národními kroji, které jsou ve vlastnictví členů nebo ve vlastnictví Obce. O kroje s velkou hrdoostí

a nasazením pečujeme. Syndička teta Hejnová nás zahrнула čísly o členstvu. Závěrečné poděkování od rychtářky patřilo všem konšelům a členům za úspěšně zvládnutí všech zadaných úkolů, MěÚ za finanční dotace a všem sponzorům za sponzorské dary.

Zasedání pozdravili i pozvaní hosté. Místostarosta slíbil podporu od MěÚ i zastupitelů, pan vedoucí MKS se těší na další spolupráci, pochvalu jsme si vyslechli od delegátky V. župy i od zástupců okolních Obcí.

Tímto bodem se tedy zasedání dostalo do svého závěru. Poslední slova, která zazněla, byla rychtářkou vyslovená přání, a to abychom zůstali tak dobrou partou lidí, jakou jsme nyní, aby nás práce pro Obec těšila, aby se nám nadále dařilo zachovávat tradice a lidové zvyky a udělali vše pro rozkvět naší Obce i baráčnického hnutí a našli v této záslužné činnosti i své pokračovatele. Oficiální část byla ukončena ruku v ruce baráčnickou písní „Na rychtě naší, rádi se máme...“

Baráčnické odpoledne ale zdaleka ještě nekončilo, pro přítomné bylo připraveno výtečné občerstvení, řízek s bramborovým salátem i pití všeho druhu. Za klávesy usedl majitel restaurace a zahrál a zazpíval nám několik známých lidových skladeb i písniček popu. Nálada se uvolnila, došlo i na mnoho přátelských

hovorů a na konec i na tanec a sborový zpěv.

Za okny restaurace už padla tma, jen měsíc osvětloval věž libošovického kostela, když jsme začali uklízet své

drahocenné baráčnické předměty, rozloučili se s posledními hosty, poděkovali personálu restaurace a odebrali se k domovu, zpět do Sobotky.

Výroční hodnotící zasedání Baráčnické obce Sobotka skončilo, jednání bylo úspěšné, všechno dobře dopadlo. Už nyní se těšíme na další setkání s přáteli a příznivci Baráčnické obce v Sobotce.

Zuzana Hejnová

VÁNOČNÍ TRHY

V sobotu 8. 12. 2012 probíhal na náměstí Sobotecký vánoční jarmark. Mrazivé ráno přivítalo prodejce malých, drobných, kouzelných dáreků, vkusně zdobených svícňů, ale také nezbytného svařeného vína. Andělé zvali ke vstupu do Městského informačního centra, kde se tentokrát místo letáků nabízela ochutnávka typických vánočních sladkých pochoutek. Ty upekly a nabízely občanům tetičky naší Obce baráčnicků. Ochutnávka byla nabídku těm, kteří si v muzeu Fráni Šrámka prohlédli velmi hezkou výstavu betlémů. Mrazivé ovzduší bylo prosyceno milou, příjemnou atmosférou. Dopoledne na náměstí přispělo k dobrému prožitku začínajícího druhého týdne adventu. Již teď se těšíme, co hezké přinese týden třetí.

Božena Švarcová

Vánoční trhy na náměstí, foto: Helena Žaloudková

TAM ZA VODOU

Naše republika sice leží uprostřed pevniny, přesto nám zvědavost nedala, abychom se nechtěli dozvědět něco o zemích, které jsou od nás daleko a ještě obklopeny vodou - mořem.

Proto jsme 24. října 2012 mezi sebou uvítali promovaneho pedagoga Jaroslava Nováka z Hradce Králové, který zemí za vodou, tj. Ameriku, navštívil již několikrát.

Jeho přednáška se odehrávala v muzeu Fráni Šrámka, kde se někteří

z návštěvníků ocitli vůbec poprvé. V zatemnělém sále jsme nahlédli do části přírodních parků této velké země. Slovní doprovod byl perfektní a nikdo ani nedul. Vzhledem k tomu, že přírodní parky v Americe jsou velmi rozsáhlé, shlédli jsme jen jednu jejich část. Těšíme se už tedy na jaro, kdy si pana učitele Nováka opět pozveme, aby nám výklad zopakoval a rozšířil.

K. Pažoutová

Jaroslav Novák, foto: Helena Žaloudková

VÍTÁNÍ OBCÁNKŮ

Při vítání nových soboteckých občánek nechybí ani členky Obce baráčnicků pro Sobotku a okolí. Tetičky, oblečené v národním kroji boleslavském či kyjovském, malého občánka, uloženého v kolébce, pohoupají a rodičům předají gratulaci k narození chlapce nebo děvčátka.

Lesk z ozdob na kroji upoutává pozornost dítěte a kroje jako celek doplňují slavnostní atmosféru uvítání nových obyvatel Sobotky.

Božena Švarcová

ROZSVĚCENÍ STROMU

Vysoký, rovný, mohutný - prostě krásný. To není charakteristika báje mužské krásy, ale popis vánočního stromu, který kráší sobotecké náměstí. V předvečer první adventní neděle byl strom rozsvícen. Tuto podívanou si nenechala ujít řada soboteckých občanů. Není mnoho příležitostí, při kterých by se sešlo tolik hlavně mladých lidí a při nichž bychom se mohli přesvědčit, jak narůstá

Vánoční strom na náměstí,
foto: Helena Žaloudková

generace nejmladších soboteckých občánků. A právě oni o sobě dali vědět - dva soubory těch nejmenších za vedení paní učitelky Matouškové a Badové velmi hezky zpívaly a zpříjemnily nám všem začínající advent.

Božena Švarcová

KNIHOVNA

DO SOBOTECKÉ KNIHOVNIČKY

Zuzana Švabinská: Světla paměti (Academia Praha 2012, 333 s.). Vzpomínková kniha paní Zuzany Švabinské vychází již ve 2. vydání. Je to obsahově bohaté vylíčení osudů několika příslušníků rozvětveného rodu, které nás zavádí na mnoha stránkách i na Sobotce, do kouzelného ovzduší Novákovic chalupy na Žďánku. Defilují před námi Novákové, Švabiniští, Vejrychovi, Kunovi, Ševčíkovi, Taberyovi a další známé osobnosti. Setkáváme se i s dalšími jmény spjatými se Sobotkem, ať je to Josef Bohuslav Foerster, Fráňa Šrámek, Josef

Pekař nebo někteří sousedé malechovičtí. Prostě kniha vzpomínek, kterou stojí za to přečíst.

Biografický slovník českých zemí. 15. sešit, hesla Dvořák – Enz. Praha, historický ústav AV ČR a nakladatelství Libri, 2012. V nejnovějším svazku rozsáhlého encyklopedického díla jsme našli z krajanů dobře zpracovaný biogram soboteckého rodáka, cukrovarnického technika ing. Karla Egera z pera Jany Brabencové (v literatuře chybí snad jen odkaz na dílo Luďka Beneše Osobnosti

Mladoboleslavská). Z širšího okolí jsou zastoupeni jičínský student, výtečný lékař, prof. Bohumil Jan Eiselt i jeho otec, jičínský krajský fyzik Jan Nepomuk Eiselt (obě hesla psala Ludmila Hlaváčková), a libáňský rodák, historik a archivář Josef Emler (Ivan Hlaváček), opět se svým synem, knihovníkem Janem Emlerem (Alena Tábořská – zde chybí odkaz na uložení písemné pozůstalosti v Literárním archivu Památníku národního písemnictví).

K. B.

ŠKOLNÍ STRÍPKY

SOBOTKA V SOBÓTCE

Ve dnech 7. – 9. září 2012 jsme se vydali na třídní pobyt do naší partnerské školy v polské Sobótce. Načali jsme tak již 9. sezónu vzájemné spolupráce a naši přátelé si pro nás přichystali opět velmi pestrý program.

V pátek 7. září 2012 jsme po obědě odjeli do Vratislavi, kde jsme navštívili místní aquapark nabízející velké množství vodních atrakcí. Naše žáky doslova uchvátil široký tobogán, který se sjížděl pomocí velkých nafukovacích

kruhů. Odvážnější poté využili tobogán Algida, který byl po prudkém sjezdu zakončen trychtýřem. Další zajímavou atrakcí byly umělé vlny dosahující výšky až 70 cm. Připadali jsme si tak chvílemi jako u moře. Kromě vnitřních bazénů a vířivek jsme mohli využít i venkovní vyhřívané vodní plochy. Než jsme se ale rozkoukali a vše vyzkoušeli, byly dvě hodiny určené k vodním radovánkám u konce. Po návratu do Sobótky čekala na naše žáky ještě oblíbená diskotéka, při

kteří za zvuku taneční hudby navazovali nová přátelství.

V sobotu 8. září 2012 nás čekal celodenní výlet do oblasti Kladska a česko-polského pohraničí. Nejprve jsme navštívili Muzeum papírnictví v Dušněkách. Během hodinové exkurze jsme se mimo jiné dozvěděli, že toto muzeum pochází z roku 1605 a nachází se v jediném zachovalém mlýně svého druhu v Polsku. Po prohlídce muzea, mapujícího historii papírenství, si mohli někteří naši

žáci vyzkoušet ruční výrobu papíru. Svě výtvoři si mohli odnést s sebou na památku. Následoval přejezd do Karlówa, odkud jsme se vydali na pěší túru do Stolových hor. Při výstupu na Velkou Hejšovinu jsme museli zdolat 665 schodů. Tato námaha však stála za to. Na vrcholu se nám rozprostřel překrásný panoramatický výhled na Broumovsko

a blízké okolí. Kromě vyhlídek nás však zaujaly i rozmanité cesty vedoucí skalními labyrinty, tunely a puklinami. Neméně zajímavé pak byly ojedinělé skalní útvary připomínající např. mamutu, kachnu nebo hlavu gorily. Cestou zpět jsme se zastavili ještě v Kostnici ve Velké Čermné. Stěny a stropní klenby jsou zde vyloženy třemi tisíci lebek a holenními kostmi.

Další dva tisíce koster jsou umístěny v kryptě pod kaplí. Posledním místem, které jsme během celodenního výletu navštívili, byly Lázně Chudoba. Zde jsme se prošli po místní kolonádě a ochutnali několik léčivých pramenů. Chutné moc nebyly, tak alespoň věrme, že jsou opravdu léčivé.

V neděli 9. září 2012 již nebyl program tak náročný, neboť se blížil náš návrat domů. Po snídani jsme se vydali na procházku po Sobótce, během které jsme prošli nejzajímavější místa. Po návratu jsme nasadili do autobusu a odjeli do 20 km vzdálených Galowic. Ve zrekonstruovaném špejcharu se zde totiž nachází muzeum historických kočárů. Paní průvodkyně nás provedla rozsáhlou expozicí, při které jsme se dozvěděli mnoho zajímavého a měli jsme možnost vidět opravdu cenné kusy této rozsáhlé sbírky.

Po návratu do Sobótky nás už čekalo jen rozloučení, poděkování za příjemný pobyt a návrat domů. Během pobytu v Polsku jsme již domluvili termín příští výměny, kdy ve dnech 24. – 26. 5. 2013 přijedou naši polští přátelé k nám do Sobotky.

Radek Štaff

EXKURZE K PRAMENU ŘEKY LABE

Dne 19. září 2012 se třída 8. A vydala na zeměpisnou exkurzi k prameni řeky Labe. Ráno jsme od školy vyjeli přibližně v osm hodin. Po dlouhé cestě jsme dojeli až na jilemnické náměstí, kde jsme dostali krátký rozhod, po kterém nám pan učitel Šimral s paní učitelkou Zumrovou sdělili, že kvůli nepříznivému počasí dnes k prameni nemůžeme jít. Místo toho jsme navštívili Zvědavou uličku, již tvoří převážně roubené domy. Tato

ulička získala název podle charakteristického uspořádání staveb - posun vždy o jednu okenní osu směrem do ulice. V této uličce v minulosti žili převážně drobní řemeslníci. Další naší zastávkou byl jilemnický zámeček, kde se mimo jiné nachází i pohyblivý betlém, který je starý už skoro sto let. Po zajímavé prohlídce jsme se přesunuli do Krkonošského muzea, kde jsme si prohlédli lyžařskou expozici a zhlédli k ní i krátký film, který

mapoval mimo jiné i vývoj lyžování v Čechách. Na závěr našeho výletu jsme se zastavili na oběd v místní restauraci. Pak už nás čekala jen cesta domů, kam jsme dorazili okolo druhé hodiny. Přestože jsme pramen Labe neviděli, exkurze se nám moc líbila.

*Nikola Löřincová a Eliška Hegrová,
8. A*

ZÁŘÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU

Skončily prázdniny a všem dětem začaly povinnosti. Pondělí 3. září byl slavnostní den hlavně pro prvňáčky. Celé září bylo náročné pro všechny žáky - zvykali si na nové učitelky, učitele, vychovatelky, nové prostředí.

V naší škole máme dvě oddělení školní družiny, v každém z nich máme 30 dětí. Ve školním klubu, který je určen pro děti starší, je zapsáno 25 dětí. Pro některé děti bylo obtížnější zvyknout si na pravidla pobytu ve školní družině, přezout se při odchodu na oběd, samostatně se obléci a převléknout se do tepláček na

vycházku... Pomohla zde však i spolupráce rodiči.

I přes různé překážky v prvním měsíci školy se děti zvlády zapojit do nejrůznějších aktivit. V ulici Ořečová vzpomínaly při malování na asfalt na

prázdniny, na zámku Humprecht je zaujala výstava panenek. Největší radost měly děti z návštěvy kouzelníka Waldiniho, kterému pomáhaly kouzlit. Pokud nám počasí dovolilo, trávili jsme co nejvíce času venku - na vycházkách, na dětském hřišti za mateřskou školou, procházeli lesoparkem Humprecht, pozorovali naši přírodu, poznávali stromy, houby, rostliny, chovali se tiše. Děti rády nosily jablka a chleba koníčkům pod Humprecht.

Věříme, že si děti v prostředí školní družiny už zvykly, a těšíme se na další aktivity.

Věra Valentová

ORION FLORBAL CUP: POSTUPUJEME DO KRAJSKÉHO KOLA

Okrskové kolo:

První sportovní soutěží, které jsme se v letošním školním roce zúčastnili, bylo Okrskové kolo Orion florbalu cupu pro žáky 6. – 7. ročníku, které se konalo v pondělí 22. října 2012 v jičínské sportovní hale. Do soutěže se zapojily pouze

čtyři školy, a tak byl hrací systém jednoduchý. Všichni se utkali společně v jedné skupině o dvě postupová místa do okresního kola. Naši žáci vstoupili do turnaje výborně, když vysoko porazili výběr 1. ZŠ Jičín v poměru 6:2, ve druhém zápase remizovali 1:1 s 2. ZŠ Jičín a v posledním utkání přehráli celek 4. ZŠ Jičín

4:1. Chlapci se prezentovali na turnaji velmi dobrou kombinační hrou, kterou dokázali okořenit i góly. V součtu všech výsledků získali 7 bodů a z první příčky postoupili do okresního kola! Nejlepšími střelci turnaje byli vyhlášeni žáci naší školy Matyáš Jirásek ze 6. A a Lukáš Král ze 7. A, kteří shodně vstřelili 3 góly.

Přehled výsledků:

Týmy	1.	2.	3.	4.	Skóre	Body	Umístění	
	ZŠ Sobotka	1. ZŠ Jičín	4. ZŠ Jičín	2. ZŠ Jičín				
1.	ZŠ Sobotka		6:2	4:1	1:1	11:4	7	1.
2.	1. ZŠ Jičín	2:6		1:0	3:0	6:6	6	2.
3.	4. ZŠ Jičín	1:4	0:1		4:0	5:5	3	3.
4.	2. ZŠ Jičín	1:1	0:3	0:4		1:8	1	4.

V úterý 30. října se uskutečnilo na Základní škole Husitská v Nové Pace okresní kolo Orion florbalu cupu, do kterého postoupili naši žáci jako vítězové okresového kola. Tentokrát je však čekali již mnohem silnější soupeři. Všechny šest zúčastněných škol bylo zařazeno do jedné skupiny, ve které se utkaly ligovým systémem každý s každým, což bylo nejspřavedlivější. Naši chlapci vstoupili do turnaje jednoznačnou výhrou 5:0 nad ZŠ Cerekevce nad Bystřicí. Ve druhém zápase je čekal mnohem silnější soupeř – Gymnázium Nová Paka, který byl urputný především v obraně. Nakonec se nám však podařilo vstřelit alespoň jednu branku a vyhrát těsně 1:0. Ve třetím zápase jsme narazili na Gymnázium Hořice a v tomto zápase se nám opět střelecky dařilo. Výhra 4:1 nám v tu chvíli již zaručovala umístění na

„bedně“. Předposlední zápas byl klíčový. Museli jsme uhrát alespoň bod se ZŠ Komenského Nová Paka, abychom mohli ještě pomýšlet na celkové vítězství. Vstup do zápasu se nám však nepovedl a brzy

jsme prohrávali 1:0. Když soupeř přidal druhou branku, tak klesly naše šance

takřka k nule. Jiskřičku naděje vykřesal dvě minuty před koncem Matyáš Jirásek, který svým gólem snížil na 1:2. Čas se však neúprosně krátil, ale kluci bojovali do posledních sil. Pár sekund před koncem vzal na sebe tíhu odpovědnosti Lukáš Král a sólem přes celé hřiště se proklíčkoval až ke gólovému zakončení. Radost týmu v tu chvíli byla nepopsatelná a kluci vybojovali důležitou remízu 2:2. V posledním zápase s 1. ZŠ Jičín stačilo k úplné jistotě vítězství v turnaji neprohrát, a to se nám nakonec po výhře 1:0 podařilo. Chlapci tak dosáhli obrovského úspěchu a 20. listopadu budou reprezentovat okres Jičín v krajském kole, které se bude konat ve Dvoře Králové nad Labem. Nejlepším střelcem turnaje se stal opět náš žák, tentokrát Martin Eliáš, který vstřelil 5 gólů.

Přehled výsledků:

Týmy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Skóre	Body	Umístění		
1.	ZŠ Sobotka			4:1	1:0	1:0	2:2	5:0	13:3	13	1.
2.	Gymnázium Hořice		1:4		1:0	0:0	2:3	3:0	7:7	7	4.
3.	1. ZŠ Jičín		0:1	0:1		0:2	2:2	2:1	4:7	4	5.
4.	Gymnázium Nová Paka		0:1	0:0	2:0		2:1	3:0	7:2	10	2.
5.	ZŠ N. Paka, Komenského		2:2	3:2	2:2	1:2		4:0	12:8	8	3.
6.	ZŠ Cerekevce		0:5	0:3	1:2	0:3	0:4		1:17	0	6.

Naši školu reprezentovali: Tomáš Kalinka, Matyáš Jirásek, Lukáš Král, Martin Eliáš, Vojtěch Noll, Vojtěch Kunst, Jan Jirků, Dominik Zikmund, Jan Hlavatý, Matěj Florian, Roman Sucharda, Marek Ječný a Jakub Vaníček.

SBĚR PAPIRU A PET VÍČEK

V letošním školním roce se naše škola přihlásila do soutěže ve sběru druhotných surovin, kterou pořádá pro školy společnost WEGA recycling s. r. o.

Soutěží se ve dvou kategoriích:

1. kategorie – celkové odevzdané množství
2. kategorie – průměrné množství na žáka

Sběr se týká netříděného papíru (časopisy, noviny, letáky, knihy bez tvrdých vazeb, kancelářský papír), kartonu a PET víček.

První kolo sběru proběhlo v týdnu od 15. do 19. října 2012 a naši žáci přinesli 6,3 tun papíru a 110 kg PET víček. Nejlepším sběračem se stal Ondřej Svoboda ze 3. B, který do školy přivezl bez mála půl tuny starého papíru!

Za nasbírané suroviny bude na účet SRPŠ poukázána částka Kč 12.535,-, kterou využijeme na modernizaci učebních pomůcek a nákup učebnic.

V průběžném pořadí soutěže je naše škola na 31. místě ze 243 zúčastněných škol.

Třída	Množství	Nejlepší jednatel
1. A	545 kg	Viktorie Bártová 175 kg
1. B	453 kg	Jakub Šourek 71 kg
2. A	275 kg	Aneta Hudcová 85 kg
2. B	373 kg	Kristýna Vitinová 56 kg
3. A	352 kg	Jaroslav Klouček 89 kg
3. B	1 140 kg	Ondřej Svoboda 485 kg
4. A	534 kg	Žaneta Vraná 127 kg
5. A	733 kg	Patrik Šimůnek 247 kg
6. A	201 kg	Jan Hlavatý 80 kg
6. B	114 kg	Miroslav Šaral 64 kg
7. A	306 kg	Kamila Šourková 71 kg
8. A	542 kg	Vít Černý 235 kg
9. A	435 kg	Jakub Drbohlav 102 kg
ostatní	297 kg	x
Celkem	6 300 kg	Ondřej Svoboda 485 kg

Děkují všem za přinesený sběr a doufáme, že na jaře své postavení ještě vylepšíme. Příští sběr proběhne v dubnu 2013.

Mgr. Jana Zumrová

„VONO TO BAROKO NENÍ JEN PRO VOKO“

Takto vystihl Jan Werich podstatu barokního umění - baroko není jenom umělecký směr, ale způsob myšlení, názor na svět a z něho vyplývající styl života. O tom jsme se v listopadu mohli s osmáky přesvědčit nejen v hodinách dějepisu, ale také na exkurzi v Národní galerii Praha. Možná se ptáte, proč jsme věnovali tolik pozornosti právě barokní době? Odpověď je jednoduchá. Nenajdeme jiný styl, který by v takové míře zdobil naše města a vesnice, jehož kostely, zámky i měšťánské domy by tvořily v tak hojně míře kolorit české a středoevropské krajiny vůbec. Proto jsme nejprve ve škole načerpali vědomosti a do Prahy jsme se vydali si s barokem hrát. Zúčastnili jsme se zde dvou interaktivních programů – *Příběh umělce* a *V urozené společnosti*.

V případě prvního programu jsme nahlédli pod pokličku barokního

malířství, věnovali jsme se zejména studiu portrétů. Ve skupinách jsme zkoumali podobizny významných barokních

malířů a snažili se odhadnout, co nám dnes řekne tvář, která na nás hledí z obrazu. Co vypovídá o zobrazeném člověku jeho oděv či gesto? Své poznatky jsme vzápětí zúročili při dramatizaci zadaných scén. V druhé části programu jsme se

ocitli v jiném světě – v urozené společnosti. Stali jsme se na chvíli svědky života privilegované společnosti, tedy šlechty, církve a bohatých měšťanů. Seznámili jsme se blíže s předměty jejich každodenního života. Na vlastní oči jsme si mohli ve sbírce Uměleckoprůmyslového muzea v Praze prohlédnout vějíře, šperky a šaty dam. Věděli jste, jak důležitý byl v životě dámy vějíř? Mohla s ním vyjádřit zájem či nezájem o kavalíra, dát najevo, že se nudí, odmítnout, nebo přijmout pozvání k tanci apod. Také jsme prozkoumali předměty určené ke stolování – sady nádobí, cestovní či běžně používané sady příborů atd. To nejlepší nás ale teprve čekalo, a to hraní scének na dané téma. Pro lepší „převtělení“ do podoby barokních dam a pánů nám posloužilo mnoho rekvizit – klobouky, vějíře, látky, šperky... Jak nám to slušelo, můžete posoudit sami!

Mgr. Pavla Kozáková

PO STOPÁCH REGIONÁLNÍCH AUTORŮ

Dne 24. října se naše třída 7.A vypravila na literární exkurzi nazvanou Po stopách regionálních autorů. Nejdříve jsme navštívili Ostroměř, kde se nachází malé museum věnované Eduardu Štorchovi. Zde jsme se také setkali s tvorbou známého českého loutkáře Matěje Kopeckého a významného českého režiséra Karla Zemana.

Poté naše třída vyrazila do Lázní Bělohrad - do památníku místního rodáka Karla Václava Raise. Dozvěděli jsme se mnoho nejen o něm a jeho rodině, ale i o

jeho rodném městě. Tento český spisovatel také pobýval v Sobotce, psal zde během prázdninových pobytů své nejznámější dílo Zapadlé vlastence.

Poslední místo, kam jsme zamířili, byl Miletín. Nejprve jsme si prohlédli v nedávné době zpřístupněné podzemní chodby s hlubokou studnou, pak jsme navštívili rodný dům Karla Jaromíra Erbena. Bylo zde mnoho dobových předmětů z Erbenovy domácnosti, dnes již historické výtisky Kytice, spousty dokumentů a listin. Rázem jsme se o něm dozvěděli

mnoho zajímavostí! Poté jsme si prohlédli miletínské náměstí, jehož dominantou je socha Karla Jaromíra Erbena, a odjeli zpět do Sobotky.

Počasí ten den bylo sice pochmurné, ale exkurze byla zajímavá a poučná. Jsme rádi, že jsme se dozvěděli něco nového o literární minulosti našeho kraje.

*Lenka Jenčková a Gabriela Veigertová,
7.A*

JEZDECKÝ KLUB

MISTROVSTVÍ SVĚTA V PORTUGALSKU 2012

Jak mnozí z Vás jistě víte, zástupkyně našeho JK Alena Brixová s koněm Desperado odcestovala v září do 2970 km vzdáleného portugalského Lezírias, kde ji čekala účast na Mistrovství světa v jednospreži. Cesta započala v pondělí 3. září, kdy Alena s koněm a další členkou týmu Terezou Ječnou (plnicí rolí přisedící, ošetřovatele a tlumočnicka) odjela ze Sobotky ještě ve společnosti zástupců z klubu JK Zubří ze severní Moravy.

Cesta probíhala přes Německo, do Francie, kde byla zajištěna přestávka a nocleh pro koně. Další přestávka pro koně byla až ve španělském Irunu. Odtud už pak ekipa dojela do místa konání, které je vzdáleno cca 30 km od portugalského hlavního města Lisabonu.

Dlouhá cesta se samozřejmě projevila na únavě koní, ale do začátku samotného závodu zbývalo ještě 5 dnů.

Alena se spolujezdkyní Terezou po ukončení maratonu.

Desperado se pomalu zotavoval a zvykal na horké podnebí.

Samotná soutěž začala drezurní zkouškou, kde kůň předvedl svůj malinko horší standardní výkon. Po drezurní zkoušce z toho bylo 62. místo. Přihlášeno bylo na 90 jednotlivců z 21 zemí světa. Nejlepší driveři přicestovali do Portugalska z USA, Nizozemí, Švédska, Německa, Polska, ale i vzdálené Austrálie.

Následovala teprve reálná zkouška - maratón. Maratón to opravdu byl, v 36°C, na tvrdém kamenitém podkladu. Do maratonu jsme vkládali velké naděje. Několik velmi dobrých závodníků odpadlo a tuto část zkoušky vůbec nedokončili. Alena dokončila, ale na posun na přednější místa to nestačilo. V neděli bylo jasné, že o nějakém „útku ze zadních pozic“ nemůže být řeč, a tak se naše dvojice soustředila na cíl dojet bezchybně, protože každý shozený míček znamenal pád o několik míst. Tento plán se celkem povedl, a tak z toho nakonec bylo 72. místo.

Naši zástupci při MS, na slavnostním zahájení a nástupu všech zemí.

Možná někteří z Vás řeknou „nic moc“. Víme ale jistě, že to nikdy neřeknou lidé, kteří někdy dělali nějaký sport. Jakýkoliv – fotbal, hokej, atletiku, lyže... Každý takový člověk, pokud to myslel vážně, si jistě přál to někam dotáhnout. Byť se jenom postavit na start MS a zabojuvat s nejlepšími. Naší zástupkyně se to povedlo. Bojovala proti profesionálům, které tento sport živí, proti těm nejlepším z celého světa. Logo našeho malého klubu dovezla nejvyšší, kam mohla, a posbírala cenné zkušenosti do dalšího sportování. O to více si jejího výjezdu i umístění vážíme.

Tímto děkujeme Městu Sobotka a všem sponzorům, kteří Alenu v tomto výjezdu podpořili.

JK Sobotka

Dne 27. listopadu uplynulo 10 smutných let od chvíle, kdy řady našeho klubu navždy opustil náš výborný kamarád, koňář a nejlepší jezdec Mirek Havránek.

Vzpomeňte s námi
JK Sobotka

SPOLEČENSKÁ OZNÁMENÍ A KULTURNÍ AKCE

NAŠI HOSTÉ MANŽELÉ KUBŮ

V sobotu 24. listopadu v 19 hodin byli našimi vzácnými hosty manželé Kubů. Jaromír Kubů, rodák z Rytířovy Lhoty, působí před dvacet let jako kastelán hradu Karlštejn. Jeho žena, historička Naďa Kubů, je široké veřejnosti známá např. jako odborná poradkyně oblíbeného televizního pořadu O poklad Anežky české, jehož jeden díl byl natáčen i na Humprechtu. Zasloužila se o vybavení interiérů mnoha hradů a zámků, včetně soboteckého Humprechta. Beseda s promítáním se konala v sále hotelu Český ráj. A. P.

VZPOMÍNKA

Na našeho milovaného Ladislava Bázlera, který nás navždy opustil 28. prosince 2011, s láskou vzpomínají
rodina a přátelé

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

Slavnostní vítání deseti nových občánků se konalo v sobotu 10. listopadu 2012 dopoledne na Obecním úřadu v Libošovicích. Poděkování za přípravu důstojné slavnosti patří starostovi obce Vítu Svobodovi, členkám kulturní komise Janě Tanečkové, Pavlíně Stoklasové a ředitelce mateřské školy Zdeňce Badové.

POZVÁNKA NA MATINÉ

Zveme všechny příznivce veršů Fráni Šrámka a krásné hudby na pořad k výročí narození Fráni Šrámka, na tradiční šrámkovské matiné.

**Neděle 20. ledna ve 14 hod. v sále
spořitelny v Sobotce**

Šrámkovy zhudebněné básně a známé operní arie zazpívá sólistka
Státní opery Praha
Jana Štěrbová

MALECHOVICKÁ SVĚTÝLKA

Občanské sdružení Malechovice www.malechovice.cz uspořádalo v sobotu 10. listopadu 2012, v předvečer svátku sv. Martina, již šesté SVATOMARTINSKÉ SETKÁNÍ SE SVĚTÝLKY. Před železniční zastávkou se i letos sešla příjemná skupinka dobře naladěných dětí a dospělých. Po krátkém připomenutí svatomartinské legendy se vydala s lampiony, lucerničkami a baterkami po silnici k soše sv. Jana Nepomuckého. Zde, u tradičního prvního zastavení, došlo i na prvních pár vlasteneckých písniček. Podzimní procházka byla zakončena na vrcholu Novákova kopce. U Lavičky, s výhledem na osvětlené Trosky, si zúčastnění znovu s chutí společně zazpívali. Nechybělo ani bohaté občerstvení, za jehož dodání patří všem pekařkám a kuchařkám upřímné poděkování. A. P.

PODĚKOVÁNÍ ZA PŘÍJEMNÝ HUDEBNÍ ZÁŽITEK

V pondělí 12. listopadu se v Městském divadle v Sobotce konal jeden z koncertů 4. ročníku *Mezinárodního hudebního festivalu Eduarda Nápravníka*. Hlavní producent a dramaturg festivalu MgA. Felix Slováček jr., člen Pražského saxofonového kvarteta, připravil posluchačům společně s pány Jaroslavem Hustolesem a jeho dvěma syny Tomášem a Alešem nevšední kulturní zážitek. Skvě-

le sladěné saxofony (soprán, tenor, alt a barytonsaxofon) v rukou těchto umělců potěšily nadšené milovníky kvalitní hudby skladbami známých umělců – Jaroslava Ježka, George Gershwin, Scotta Joplina a Glenna Millera. Děkujeme městu Sobotka za uspořádání a podporu festivalu. Tento krásný koncert byl pro nás, posluchače, opravdovou lahůdkou. Děkujeme výborným umělcům za od-

halení všeobecně neznámého jména významného skladatele a dirigenta Eduarda Nápravníka a přejeme jim i festivalu mnoho dalších vydařených ročníků. Věříme, že se do Sobotky vypraví a obohatí kulturní nabídku i v příštích letech.

*Spokojení posluchači
z Malechovic*

JUBILEA

5. 10. 2012 oslavila 90. narozeniny paní **Anna Pospíšilová** z Čalovic, kde má domek a zahrádku, na které ráda pracovala. Nyní zdraví moc neslouží, tak se o maminku stará dcera z Mnichova Hradiště. Paní Pospíšilová pracovala v zemědělství a léta ve Škodovce. Práce ji bavila. Paní Pospíšilové přejeme hodně zdraví, spokojenosti mezi svými nejbližšími.

14. 10. 2012 oslavila 80 let paní **Marie Kverková**. Narodila se ve Šlikově Vsi. Pak bydlela ve Střevači. Vdala se do Leštiny. Celý život pracovala v zemědělství, v živočišné výrobě. Byla to práce těžká, ale ráda na to vzpomíná. Po smrti manžela se odstěhovala do Sobotky do DPS. Navštěvuje ji snacha, vnoučata i právnučata. Mají babičku rádi. Paní Kverkové přejeme hodně zdraví a pokojně stáří v Domově s pečovatelskou službou.

7. 11. 2012 se dožila krásných 85 let **Stanislava Macounová**. Rodačka ze Sobotky, kde chodila do školy, vyučila se a pracovala. Je vyučená švadlena. Ráda cvičila a chodila do Sokola, a to až do pozdního věku. Je vdovou, má dva syny, pět vnoučat a dvě právnučata. Maminka paní Macounové pracovala v zahradnictví u Holých, kam Stáňa také

chodívá. Rády jsme zavzpomínaly na rod Holých, Krmencišků a Macounů. Gratulovat paní Macounové také přišla tetička Eva Votrubová od Baráčníků. Paní Macounová je stále čilá, přejeme jí zdravíčko a radost z celé rodiny.

7. 11. 2012 oslavil 80. narozeniny pan **František Vokráčko** ze Sobotky, Špálovy ulice. Narodil se na Zajakurách, vyrůstal ve Skuřině. Vyučil se cukrářem. Svoji profesi ale nedělal. Cukrařinu dělal jen pro rodinu a známé. Po návratu z vojny nastoupil v roce 1956 do závodu FRUTA v Sobotce, kde pracoval 53 roků až do důchodu. Je velmi pracovitý, jak říká manželka, ke každé práci se umí postavit. Po vojně se oženil a s manželkou Pavlou má dva syny. Bohužel odvoděl. S nynější manželkou žije již 26 let. Manželka má z prvního manželství dvě dcery, které mají tatínka moc rády. Všichni se schází a rádi i k dědečkovi jezdí. Panu Vokráčkovi přejeme zdraví, spokojenost a pohodu.

17. 11. 2012 oslavila 92. narozeniny paní **Libuše Drholcová**. Stále usměvavá paní, kterou každý den potkáme ve městě, když jde do oblíbené cukrárny, mezi své kamarádky, na kafičko. Celý život pracovala u dětí na několika místech, deset let také ve školce

v Sobotce, kde byla velmi oblíbená. Byla sokolkou do 80 let, chodila cvičit. Od patnácti let hrála ochotnické divadlo. Ráda na ta léta vzpomíná. Je také u Baráčníků. Přijdou také gratulovat. Jak vypráví, tatínek byl jeden ze zakládajících členů Baráčnického spolku. Paní Drholcová má jednu dceru, jednu vnučku a právnučku. Bydlí s dcerou v domku. Je spokojená. Paní Drholcové přejeme hodně zdraví a pohody.

Paní **Božena Škaloudová** dne 19. 11. 2012 oslavila 91. narozeniny. Stále je čilá, o vše má zájem, luští křížovky, vše si pamatuje. Od mládí pracovala v zemědělství u svých rodičů. Mnoho let pracovala jako prodavačka v obchodě s potravinami na Staňkově Lhotě. Nyní je sama, manžel zemřel. Má dvě děti, vnoučata, právnučata, již i prapravnoučata. S manželem koupili dům, kde bydlí s dcerou a zetěm, kteří se o maminku starají. Mají se všichni rádi. Paní Škaloudová dělala mnoho let berní u soboteckých Baráčníků. Dnes ji přišla blahopřát od soboteckých Baráčníků Eva Votrubová, nynější berní. Paní Škaloudové přejeme zdraví a stálý zájem o vše dobré.

*Všem oslavencům přejeme
spokojenost v jejich rodinách*

Hana Rulcová

KULTURNÍ KALENDÁŘ

- 14. 12. 1722 zemřel sobotecký děkan a hudební skladatel Jan Josef Philippi.
- 25. 12. 1802 se v Sobotce narodil Josef Emanuel Schnirch, technik, stavitel železnic.
- 30. 12. 1822 se narodil advokát Karel Leopold Klauďy, jičínský a pražský starosta, poslanec za Sobotku.
- 27. 11. 1832 se v Sobotce narodila Kateřina Sokolová, provd. Sluková, herečka ochotnického divadla, autorka veršů.
- 1. 12. 1842 zemřel Antonín Fierlinger st., zakladatel sobotecké lékárny.
- 7. 12. 1852 se v Sobotce narodil Bohuslav Raýman, vynikající chemik a organizátor vědeckého života v Čechách.
- 12. 11. 1872 se narodil hudební skladatel František Doskočil, dlouholetý učitel v Horním a Dolním Bousově.
- 4. 12. 1872 zemřel dolnobousovský farář Jan N. Kolátor, rodák z Horního Bousova.
- 20. 12. 1872 se narodil Josef Forst, dlouholetý starosta soboteckého Sokola.
- 29. 12. 1872 zemřel profesor Jan Švorc, rodák z Markvartic, autor veršů i prózy.
- 2. 11. 1892 se narodil sobotecký řídicí učitel František Brouček, divadelní ochotník, muzejník, městský knihovník, nadšený filatelista a rybář, znalec přírody.
- 22. 11. 1892 se v Lavicích narodil Karel Šimůnek, ředitel průmyslové školy v Náchodě.
- 29. 11. 1892 se narodila na Samšíně ředitelka sobotecké měšťanské školy dívčí Vlasta Kubánková.
- 18. 12. 1892 se narodil malíř Českého ráje Gustav Macoun.
- 5. 12. 1902 se v Sobotce narodil vynikající fotograf Josef Bureš.
- 8. 12. 1902 se narodil učitel a spoluzakladatel skautingu v Sobotce František Karpíšek.
- 8. 12. 1922 zemřel ve Vídni dlouholetý sobotecký okresní starosta Gustav Ludwig Pabstmann, velkostatkář z Mladějova.
- 31. 12. 1932 zemřel sobotecký rodák Alois Pelc, dvorní rada, vysoký úředník státní správy.

21. 11. 1942 zemřel sobotecký kapelník Lubín Pelc.
 28. 12. 1942 zemřel na následky věznění Karel Pavlišta, učitel a baráčnícký funkcionář na Sobotecku a Dolnobousovsku.
 28. 12. 1952 zemřel ing. Jan Folprecht, rodák ze Sobotky, autor řady knih a studií o hornictví na Ostravsku a o tamních archeologických nálezích.
 6. 11. 1972 zemřel malíř Richard Wiesner, autor výzdoby hodovní síně na Humprechtě.
 23. 11. 1972 zemřel populární sobotecký hospodský v Bůrovně Ladislav Hortlík.
 30. 11. 1982 zemřel básník Vilém Závada, autor monografie o Václavu Šolcovi a častý návštěvník Šrámkovy Sobotky.
 5. 12. 1982 zemřel Josef Slavík, který nám v Mnichově Hradišti tiskl četné sobotecké tisky.
 20. 12. 1992 zemřel prof. Jan Kopecký, divadelní historik, přítel sobotecké kultury.
 13. 11. 2002 zemřel známý sobotecký sochař Václav Hlavatý ml.

OPUSTILI NÁS NAVŽDY

říjen

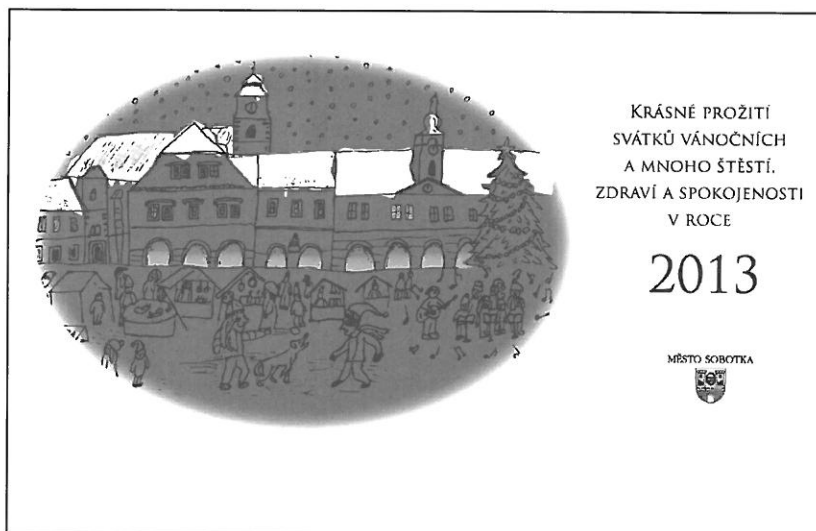
1. října zemřela při koupání v moři v turecké Alanyi ve věku nedožitých 83 let paní **Danuše Michalová** ze Sobotky.

15. října zemřel ve věku 92 let pan **František Fajta** z Rovenska pod Troskami.

28. října zemřel ve věku 71 let pan **Jaroslav Harant**, bývalý zaměstnanec Škoda auto a. s. Mladá Boleslav, z Lavic.

listopad

10. listopadu zemřela ve věku 78 let paní **Věra Šámalová** z Oseka.

KRÁSNÉ PROŽITÍ
 SVÁTKŮ VÁNOČNÍCH
 A MNOHO ŠTĚSTÍ.
 ZDRAVÍ A SPOKOJENOSTI
 V ROCE

2013

MĚSTO SOBOTKA

INZERCE VE ZPRAVODAJI ŠRÁMKOVY SOBOTKY

Forma a ceník inzertního rámečku:

120mm x 180mm (polovina strany ZŠS na šířku) 1000 Kč

120mm x 90mm (čtvrtina strany ZŠS na výšku) 500 Kč

60mm x 90mm (osmina strany ZŠS na šířku) 250 Kč

POKYNY PRO INZERENTY

Inzerci dodat nejpozději v den uzávěrky na adresu mks@sobotka.cz

Formát .doc, .pdf, .jpg

Platbu lze uskutečnit hotově nebo na fakturu

Další informace na tel.: 493 571 618

WWW.FACEBOOK.COM/KULTURAVSOBOTKA

MĚSTSKÉ DIVADLO SOBOTKA
11. 1. KRAKONOŠ
19.00 A LYŽNÍCI
VSTUP: 50,-

Zpravodaj Šrámkovy Sobotky

vydává MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SOBOTKA

nám. Míru 3, 507 43 Sobotka, tel. 493 571 618

e-mail: mks@sobotka.cz, www.sobotka.cz

Odpovědný redaktor: *Jakub Novosad*

Redakční rada: *K. Bílek, P. Havlová,*

J. Janatka, A. Pospíšilová, M. Sekerová

Grafická úprava: *Adéla Hošková*

Tisk: *RK TISK, Hradecká 1130, Jičín, 493 546 911-19*

Podávání nov. zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ V.Čechy

č.j. P/2 -1440 / 98 ze dne 3. 3. 1998

ISSN 12 12 -7906

MK ČR E 11 563

Uzávěrka dalšího čísla 31. 1. 2013